

Kluk jak buk

1. část

Josef Janšta

*Příběhy pro děti, kterým je přečtou rodiče,
anebo pro malé čtenáře do deseti let*

A.M.I.M.S.

Apostolatus Mariae Immaculatae Matris Spei
(Apoštolát P. Marie Neposkvrněné – Matky Naděje)
Vranov nad Dyjí – Přímětice – Bítov
A. D. 2021

1. Narodil se kluk

Liduška a Jirka se seznámili při pouti na Svatý Hostýn. Měli se moc rádi, a tak byla brzy krásná svatba. Nevěsta se všem líbila: její dlouhé vlnité tmavé vlasy splývaly po svatebních šatech a na všechny se usmívala. Držela se přitom pevně za ruku o půl hlavy vyššího Jirky a slibovala Pánu Bohu, že bude milovat všechny děti, které se jim narodí.

Ale uplynul rok, pak dva a Liduška s Jirkou žádné děti neměli. Byli z toho moc smutní a modlili se: „Pane Bože, prosíme, uzdrav nás, ať se nám narodí miminko.“

Jeli na pouť na Svatý Hostýn a tam prosili: „Pomoz nám, nebeská Matko, ať se nám narodí miminko. Moc tě o to prosíme.“

Brzy na to prožili oba manželé velkou radost. Liduška poznala, že jí roste miminko v bříšku a že bude brzy maminkou. Narodil se jim chlapeček a dali mu jméno Bohumil. Při křtu oba za děťátko děkovali a také prosili, aby Bohumil podle svého jména miloval Pána Boha.

Chlapeček rostl, naučil se ležet na bříšku se zvednutou hlavičkou, pak lezl po čtyřech, až se jednoho dne postavil. Rodiče se radovali, když udělal první krůček. A k tomu začal mluvit.

„Bohoušku, pojď za mnou!“ zvolala maminka a rozpřáhla ruce.

Pro chlapce bylo jméno „Bohoušek“ dlouhé, a tak si ho zkrátil.

Zvolal: „Mama, Buk!“ a rozběhl se do mamince náruče.

„Jé, on si říká Buk,“ divil se tatínek.

Od toho dne volali rodiče na svého kluka: „Buku!“

A říkali mu tak i babička s dědečkem, všichni známí a dokonce i pan farář.

Buk moc rád chodil s rodiči v neděli do kostela. Když jednou vcházeli dovnitř, proklouzla jim pod nohama kočka. Tatínek ji chtěl chytnout a vrátit ven, ale kočka se mu schovala. Když pak bylo v kostele největší ticho, tak se ozvalo dlouhé a hlasité: „Mňauuuu!“

Pan farář se rozhlédl po kostele, ale kočku neviděl. Také ostatní lidé se dívali, zdali kočku nespatri. Zvířátko se stalo neviditelným. A přitom mňoukalo jednou vzadu, podruhé vpředu, jindy uprostřed kostela.

Pan kostelník odešel od oltáře, aby kočku chytil a vynesl ji z kostela ven. Ale kdepak! Kočku nenašel. Mše svatá sice pokračovala, ale pana faráře mňoukání rušilo. Lidé se rozhlíželi kolem sebe, zdali kočku neuvidí. Nikdo nedával pozor na to, co kněz říká.

Také Buk se rozhlížel kolem sebe. A protože seděl na nízké lavičce, viděl dobře na podlahu kostela. A tak spatřil kočku u sloupu chrámu.

Teď ji chytanu, řekl si pro sebe Buk.

A protože už uměl docela dobře chodit i běhat, vydal se za kočkou. Pomalu, krůček za krůčkem, aby ji nevyplašil. Věděl, jak babička volá na svou Mícku. Proto i on kočku lákal: „Či, či, či, či!“

Všichni lidé v kostela se dívali na chlapce. Pan farář se přestal u oltáře modlit. Bylo slyšet jenom: „Či, či, či“ od Buka a „Mňau, mňau“ od kočky.

Buk už byl krůček od kočky, když se zvíře pohnulo, aby uteklo.

Buk sáhl do kapsy, kde měl piškot. Vzal jej mezi prsty a ukázal kočce. Ta neváhala a po piškotu skočila. Buk ji přitom chytil a lehnul si na ni. Kočka se bránila a chtěla utéct. Ale to již tu byl tatínek a zvířátko pevně chytil a vynesl ven z kostela.

Všem se ulevilo. Pan farář pokračoval v bohoslužbě, lidé odpovídali. Když si šel Buk pro křížek, tak pan farář mu řekl: „Děkuji ti, Buku.“

Po mši svaté děkovalo Bukovi mnoho lidí.

„To je šikovný chlapec, kluk jako buk,“ slyšel hoch odevšad.

Líbilo se mu to. Najednou byl slavný. Připadal si jako hrdina. Do dušičky mu vplula malá pýcha, která rostla.

Doma mu pak tatínek přikázal: „Buku, pojď se převléct, ať se neušpiniš!“

Ale Buk nešel, protože si chtěl hrát. Tatínek ho volal podruhé, ale když Buk neposlechl, tak se rozzlobil a běžel k synovi.

Chytil ho za ramena a zvedl hlas: „Co si to dovoluješ? Volal jsem tě, a tys neposlechl.“

Buk pozvedl hlavu a odpověděl: „Tatínku, já jsem chytl kočku. Jsem slavný.“

„Jsi pyšný a neposlušný,“ zlobil se tatínek a Buk se utíkal převléct.

Za chvíli se vrátil hoch do kuchyně. Přitulil se k mamince a zeptal se: „Proč se tatínek tak zlobí?“

„Protože jsi pyšný.“

„Co je to pyšný?“

„Povím ti příběh o psovi Astorovi. Byl to šikovný pes. Dobře hlídal a také si s dětmi hrál. Jednou se stalo, že na dvůr přišel potkan. To je taková velká myš. Jak ho Astor uviděl, skočil po něm. Potkan uhnul a utíkal pryč. Astor to však nevzdal a běžel za ním. Brzy potkana dostihl, skočil po něm a zakousl ho.

Stál nad svou kořistí jako hrdina a všichni ho chválili. Navíc od maminky dostal piškoty a dědeček vytáhl z ledničky starý salám a babička mu dala kus buchty. Psovi to stoupl do hlavy a začal být pyšný. Říkal si: jsem slavný lovec, ode dneška už budu lovit jenom potkany a malé věci dělat nebudu. Přestal hlídat, neodháněl malé myšky. A tak se stalo, že se dostavil zloděj. Ukradl kolo a pes ani nezaštěkal. Seděl jako král a čekal, až ho budou zase všichni chválit.

Nikdo však psa nepoplácal. Navíc mu dědeček vyčínil: „Co jsi to za psa, když jsi pustil zloděje.“

Nikdo se psem nemluvil, nikdo ho nehladil. A pes se z pýchy vyléčil. Už si o sobě nemyslel, že je slavný pes, který jenom loví. Byl zase pes, který hlídal a dělal to, co má pes dělat. A všichni ho zase měli rádi.“

„Maminko, děkuji za pohádku. Už nebudu pyšný jako Astor.“

„To je dobře. A namísto pýchy se raději pomodli.“

„Jak se mám pomodlit?“

„Třeba takto,“ odpovídá maminka.

Nechává práce s přípravou oběda. Sklání se k Bukovi, spíná ruce a modlí se: „Děkuji ti, Pane Bože, že jsem dneska chytil kočku. Děkuji ti, že jsi mne tak krásně stvořil. Umím běhat, mluvit, hrát si, pracovat. Děkuji ti za to. Mám to všechno od tebe. Proto nejsem pyšný, když se mi něco podaří. Kéž jsem vždycky poslušný a jinak hodný. Amen.“

2. Nové brambory

Je krásný zářivý den a dědeček se rozhodl, že půjde vybírat brambory.

„Půjdu s tebou,“ nabízí se babička.

„Bolí tě záda, zůstaň doma a uvař mi dobrý oběd. Brambory vyberu sám.“

Sotva se dědeček s rýčem, motykou a kbelíkem objevuje na zahradě, spatří ho Buk z okna prvního patra domu.

Běží za maminkou a volá: „Půjdu pomáhat dědečkovi.“

„Ale vždyť musíme do obchodu. Nemám z čeho vařit oběd.“

„Dědeček je sám.“

„Ale já půjdu do obchodu taky sama.“

„Vozík sama uvezeš.“

„Dobře,“ souhlasí nakonec maminka a chystá Bukovi oblečení pro práci na zahradě.

Dědeček je skloněný, a tak nevidí chlapce, který se k němu potichu blíží.

„Tu jsem!“ zvolá malý pomocník.

„To jsem se lekl,“ otrepe se dědeček.

„Jsem už silný, mám čtyři a budu mít pět roků, „Ty budeš brambory kopat, já budu sbírat.“

„Dobře,“ souhlasí dědeček, zaryje rýčem do země a vyrývá kopec brambor.

„Ty jsou krásné,“ zaraduje se Buk a hází první žluté hlízy do kbelíku.

„To nám to spolu jde,“ jása dědeček.

Bukovy ručičky kmitají a kbelík se pomalu plní. V tom však kluk zaječí: „Jé! Fuj!“

Dědeček se otočí a vidí vnuka, jak drží v dlani shnilou bramboru.

„Fuj!“ křičí Buk.

„Nenadávej jí, vždyť je to matka.“

„Matka? To myslíš jako maminka?“ nechápe Buk.

„Ano,“ trvá na svém dědeček, „ty máš svou maminku Lidušku, koťátko má svou maminku kočičku, hříbátko má svou maminku kobyliku, telátko kravičku a brambory mají svou maminku shnilou hlízu, co držíš v ruce.“

Dědeček přistupuje k vnukovi, bere mu shnilou hlízu z dlaně, dělá patou důlek a pokládá matku do země. Přitom říká: „Musíme se k ní pěkně chovat. Pamatuješ si, jak jsme zjara sázeli brambory do země. To byly matky. V zemi se ony brambory zakořenily a vypustily ze sebe rostlinky. Brambora matka dávala rostlinám „jíst“ ze sebe, až se úplně vyprázdnila a shnila. Ale to už si rostlinky vytvořily svoje kořínky a rostly nahoře v krásné brambořiště. V zemi na koříncích vyrůstaly brambory, které teď sklízíme a ty je dáváš do kbelíku.“

Buk je zamyšlený a za chvíli říká: „Maminka brambora krmila svoje děti, až umřela. Byla moc hodná.“

„Ano,“ příkyvuje dědeček, „dala svůj život, aby mohly nové brambůrky žít.“

Buk se najednou lekne a zvolá: „Ale moje maminka neumře!“

„Tvoje maminka neumře, ale také ti všechno dává, abys mohl žít: stará se o tebe, když jsi nemocný, tak tě hladí a nespí, vaří ti, se vším ti pomáhá. Neumírá, ale tak bývá někdy z toho dávání unavená. Proto musíš být na maminku vždycky hodný.“

„I na shnilou hlízu budu hodný, až zase nějakou najdu.“

A je tomu tak. Když za chvíli najde Buk zase shnilou hlízu, tak neječí, ale matku hezky pochová do země.

Práce pokračuje dobře, až se Buk odmlčí.

Dědeček tuší, že vnuk má nějaký problém. Proto se ho zeptá: „Buku, o čem přemýšlíš?“

Vnuk se ho zeptá: „Dědečku, a co když nějaká brambora nebude chtít umřít?“

„Povím ti o takové hlíze. Byla velká a krásně žlutá. Když ji sedlák vkládal do země, tak si říkal: ‚Z té vyroste hromada krásných nových brambor.‘ Sedlák zahrnul hlízu hlínou a pokračoval v sázení dalších brambor. Hlíza se v nakypřené půdě cítila jako v peřince. Navíc vítr přihnul mraky a celou noc pršelo. Hlíza si lebedila, jak je jí dobře a blaženě usnula. Náhle ji však probudily klíčky rostlinek, které chtěly vyrašit z brambory a drát se nahoru ze země ke sluníčku.

Hlíza však řekla: ‚Žádné klíčky ze mne neporostou. Nechci umřít jako matka. Chci být pořád krásnou bramborou.‘

A tak nehodná hlíza nedala klíčkům najíst a ony uschly. Ostatní brambory živily klíčky, ze kterých nahoře vyrůstaly rostliny nových brambor. Matky vytrvale živily zelenou nať a sedlák se radoval, jakou bude mít letos pěknou úrodu brambor. Matky byly šťastné, i když se vydávaly z posledního a pomalu chřadly. Nové brambory už zakořenily a na jejich kořincích vyrůstaly mladé brambůrky. Matky se radovaly, že nejsou samy a mají kolem sebe svoje děti.

Hlíza, která nechtěla umřít jako matka, si dál lebedila v hebké hlíně. Byla však smutná, protože byla sama. Neměla kolem sebe malé brambůrky, nad ní byla pustá země.

Nastal čas sklizně. Sedlák sklízel nové brambory tak, jak to děláme teď. Když narazil na shnilou matku, tak ji pěkně uložil do země a poděkoval jí, že dala svůj život novým bramborám. Tak dorazil až k hlíze, která nechtěla umřít jako matka. Když ji uviděl, tak řekl: ‚Ty nejsi matka. Nepochovám tě do země, ale hodím tě do popelnice.‘ Přijeli popeláři a brambora skončila s ostatním odpadem na skládce. Pozdě litovala, že nechtěla být matkou.“

Dědeček končí vyprávění a vnuk není ještě spokojený. Ptá se: „A co stalo s tou nehodnou bramborou na skládce?“

„To nevím,“ odpovídá dědeček, „ale nejspíš ji našly nějaké červi a pochutnali si na ní.“

Teď už Buk ví všechno, co chtěl vědět. Znovu se pouští do práce. Sbírá do kbelíku nové brambory a matky s úctou ukládá do země. Přitom říká: „Děkuji ti, matko, za celou hromádku nových brambůrek. Moc si na nich pochutnáme.“

Je poledne. Z věže se ozývá zvon. Dědeček s Bukem se modlí „Anděl Páně“. A pak už oba spěchají na oběd. Dědeček za babičkou a Buk za maminkou.

Chlapec přibíhá domů, objímá maminku a říká: „Děkuji ti, maminko, že ses chtěla stát maminkou. Bez tebe bych nebyl. Ale ty bys beze mne zase byla smutná, že jsi zůstala sama.“

A povídá jí příběh o hlíze, která nechtěla být matkou.

Maminka k tomu dodává: „Pán Bůh to krásně stvořil. Maminky jsou šťastné, že mají děti. A děti jsou šťastné, že mají maminky.“

Buk se umyje a pak se už modlí před jídlem: „Děkuji ti, Pane Bože, za toto jídlo a prosím za všechny děti, které mají hlad. Děkuji ti za svou maminku, která se o mě stará.“

Maminka se usměje a pak zvažní: „Modlíme se také za ty ženy, které maminkami být nechtějí. Ať si to rozmyslí, aby nezůstaly smutné samy.“

Polévka Bukovi moc chutná. Je dobrá a je od maminky.

3. V komoře je myš

Buk má moc rád jablíčka. Jsou uložena v komoře na podlaze v papírové krabici. Chlapec vždycky zvedne víko a vybírá očima to nejčervenější. Přehrabovat se v plodech nesmí, aby je nepotloukl.

Jen co otevře krabici, tak se na něho usmívá krásné červené jablko. To si sním, bude sladoučké, raduje se Buk a bere si je do dlaně. Vzápětí si je už nese do kuchyně a volá: „Maminko, podívej, jaké mám krásné jablíčko!“

„Opravdu krásně červené,“ souhlasí maminka a hned se ptá: „Jak ti chutnalo?“

„Ještě jsem do něho nekousl.“

„Ale někdo jablíčko jedl,“ říká maminka a ukazuje synovi vykousaný otvor.

„Já ne!“ brání se chlapec.

Maminka vážně pokývá hlavou. „Myslím, že máme v komoře návštěvu.“

„Jakou?“

„Myšku.“

„Myšku?“ diví se hoch.

„Ano,“ tvrdí i nadále maminka a ukazuje Bukovi stopy po úzkých zoubcích.

Chlapec se hned nabízí: „Já tu myšku chytnu.“

Maminka se směje. „Myšku nechytneš, ta se ti schová.“

„Jdu do komory,“ oznamuje chlapec, „a ty buď, prosím, potichu, ať mi ji nevyplašíš.“

„Už neřeknu ani slovo,“ slibuje maminka a dává si prst na ústa.

Buk postupuje po špičkách ke komoře, tam se přikrčí a čeká, až se myška prozradí. Nic se však ani nepohne. Není slyšet nejmenší škrábnutí. Úplné ticho.

Buk se rozhlíží kolem sebe a na polici spatří tabulku čokolády. To je úlovek, napadne ho. A už má čokoládu v ruce a volá: „Chytil jsem myšku.“

Běží k mamince, ruce má schované za zády a stále opakuje: „Chytil jsem myšku.“

Maminka ho vyzývá: „Ukaž ji.“

„To je moje myška, to je moje myška!“

„A ty jsi kocourek, že tu myšku sníš?“

Buk začíná zpívat: „Mámo, táto, v komoře je myš.

Mámo, táto, v komoře je myš.

Pustíme tam kocoura,

on tu myšku vyšťourá,

mámo, táto, v komoře je myš.“

„Dobrou chuť,“ říká na to maminka, „sedni si tu ke stolu a myšku si spapej!“

„Kocourek nepapá u stolu,“ brání se Buk.

„A kde?“

„Přece v koutě.“

„Tak si sněz myšku v koutě,“ ustupuje maminka.

Buk s rukama za zády couvá do kouta kuchyně. Tam se skrčí a začíná rozbalovat čokoládu.

„Tak to je ta myška!“ zvolá maminka, „ty jsi ale povedený kocourek. Namísto myšky si ulovíš čokoládu a teď ji ještě spořádáš. A k tomu je to čokoláda na vaření. Dej ji sem,“ přikazuje maminka a Buk podává mamince neochotně tabulku čokolády.

„Mňau, mňau,“ napodobuje Buk zklamaného kocourka.

Maminka se už nezlobí, ale Buk si nic nevymručí. „Jen si běž ulovit myšku a čokoládu nechej na pokoji.“

Buk se znovu rozbíhá ke komoře a slibuje: „Teď myšku chytnu.“

„Přeji ti šťastný lov,“ říká maminka s úsměvem a pro jistotu schovává čokoládu do poličky v kuchyňské lince.

Buk dochází po čtyřech do komory a natahuje ruce před sebe a dlaněmi se dotýká země. Hraje si tak na kocoura, ale myška si s ním hrát nechce. Trvá to už dost dlouho, ale myška se nijak neprozradí. Proto se hoch zase rozhlíží, co by tu mohlo být k snědku. Spatří sušenku, která někomu spadla a leží na podlaze vedle stěny komory. Podává si ji k ústům a skousne mezi přední zuby. Po čtyřech jako kocour vylézá z komory a spěchá k mamince.

„Chytl jsi myšku?“ ptá se hned maminka.

Horlivě přikyvuje a ukazuje sušenku chycenou do zubů.

„Pochutnej si, kocourku, myšku jsi chytil, tak dobrou chuť!“

Kocourek se však rozdělí s maminkou a potom sní svoji polovinu sušenky.

Maminka pak vytahuje ze zásuvky past na myši. „Dáme do pastičky oříšek, natáhneme pero a myška se sama chytí.“

„Ne, ne!“ zvolá Buk.

„Myška v komoře být nesmí, musíme ji chytit do pastičky.“

„Ne, maminko, myška nám neublíží. Je malinká.“

„Dobře,“ ustupuje maminka, „až přijde tatínek z práce, tak bude kocourem on, a myšku chytí.“

S tím Buk souhlasí a těší se, jak tatínek bude chytat malou zlodějkou. Nemůže se dočkat odpoledne. Stále chodí k oknu, aby tatínka nezmeškal.

Konečně je tu! Buk na něho volá: „Budeš chytat myšku, budeš kocour!“

Když se tatínek dozví, co všechno se událo, tak prohlásí: „Já lovím jenom v noci a nikoho u toho nechci. Potřebuji klid.“

Buk je smutný, že u toho nebude, ale tatínek se obměkčit nedá. Večer se pak chlapec modlí: „Děkuji ti, Pane Bože, že jsem si mohl hrát na kocoura. Děkuji ti, že mám hodnou maminku, která si se mnou hrála.“

Když se ráno probudí, běží do kuchyně za maminkou a zeptá se: „Chytil tatínek myšku?“

„Chytil. Už v komoře není.“

Buk dobře tuší, že tatínek chytil myšku do pastičky. Přesto chce, aby hra pokračovala, a volá: „Ať žije tatínek, je nejlepším kocourem na světě!“

Ještě před snídaní se modlí: „Pane Bože, děkuji ti za nový den. Děkuji ti, že si budu zase dneska hrát na kocoura a myšku.“

Podívá se přitom na maminku, která se usměje. A Buk ví, že po snídani bude zase lovit v komoře.

4. V hypermarketu

Listy na stromech se začínají barvit, podzim je tu. Buk se těší, až listí spadne na zem a on se bude moci v hromadách brouzdat, schovávat se a stavět. Proto chodí po zahradě a pozoruje stromy, zdali už přece jenom nezačnou listy padat.

Ve dveřích se objevuje babička. Buk utíká k ní a zvolá: „Kam jdeš, babičko?“

„Nakupovat.“

„Můžu jít s tebou?“

„Budu ráda, ale zeptej se, jestli ti to maminka dovolí.“

„Hned se zeptám,“ slibuje hoch a běží se domluvit.

Babička vyjíždí autem z garáže a otevírá bránu. Vyjíždí na ulici a nemusí na vnuka čekat. Radostně přibíhá a oznamuje: „Můžu jet s tebou.“

„To je dobře,“ raduje se babička, „budeš mi pomáhat.“

„Babičko, všechno najdu, co budeš hledat.“

„Nasedat!“ zvolá babička jako velitel a chlapec usedá do sedačky na zadním sedadle.

Zaparkují auto před hypermarketem a spěchají pro vozík. Buk dostává desetikorunu, kterou má vložit do drážky na rukojeti vozíku. Mince mu však vypadává z ruky a kutálí se a kutálí. Hoch ji nestačí sledovat, a tak mu mizí z dohledu. Provinile se podívá na babičku, pokrčí rameny a řekne: „Někam se mi zatoulala.“

Babička pátrá po zemi. „Pomoz mi, zkusíme ji najít.“

Buk se snaží, dívá se, běží o kousek dál. Ale marně. Desetikoruna je pryč. Proto se zeptá: „Máš ještě další minci?“

„Mám,“ odpovídá klidně babička a vytahuje z peněženky další desetikorunu.

„Teď už si dám pozor,“ slibuje Buk a vkládá peníz pomalu do štěrbin.

Vozík se uvolňuje a Buk se radostně rozjíždí. „Neboj se, babi, já ti tu desetikorunu vrátím.“

„Není třeba. Neudělal's to schválně.“

„Ale já ti to chci vrátit,“ trvá na svém Buk a vjíždí s jasným plánem do obchodu.

Tam u stěny se skenery podává babička vnukovi kartu. On už ví, kam ji má přiložit, aby to píplo a rozsvítil se skener. Vzápětí se jim uvolňuje branka a oni vjíždějí do prostoru se zbožím.

Nakupování je zábavné. Buk podává zboží babičce, která k němu vždycky přiloží skener. Pípne to, přístroj si zapíše cenu do paměti a věc se může dát do košíku. Když dojíždějí do oddělení ovoce a zeleniny, uskutečňuje Buk svůj plán. Babička vybírá z hromady do sáčku cibule. Buk toho využívá a vkládá do košíku krásný veliký pomeranč. Překrývá jej jiným nakoupeným zbožím tak, že pomeranč není vidět. Ale to už přichází babička, započítá zboží do skeneru. Pomeranč nevidí, a tak jej skeneru neukáže. Buk mlčí a je rád, že se jeho plán daří.

Za hodinu mají nakoupeno. Nemusí stát frontu k pokladně. Skener ví, co si všechno koupili. Zaplatí bankovní kartou a pojedou domů.

Babička nasměruje skener do okýnka, pípne to a na displeji se objevuje informace: „Máte kontrolu.“

„Co to je kontrola?“ ptá se Buk babičky.

„Přijde paní a zkontroluje, jestli jsme všechno zboží ukázali skeneru.“

Buk se lekne. Pomeranč skenerem neprošel.

Babička si toho všimá a vnuka uklidňuje: „Všechno zboží jsme označili, nejsme žádní zloději. Bude to rychle. Paní nekontroluje všechno. Mám vždycky všechno v pořádku, a tak mně kontrolují jenom pár věcí.“

„Dobrý den,“ zdraví paní a Buk se jí lekne. Co když vybere zrovna pomeranč a bude zle?

Paní se dívá do vozíku a vybírá si ke kontrole tři másla, šunku, pak sáhne hlouběji do vozíku a vytahuje kávu.

Buk se strašně bojí. Káva byla blízko pomeranče. Nesmí jej vzít ke kontrole. Nesmí...

Buk se potí strachem a hrůza mu sevře srdíčko, když vidí, že paní vytahuje z vozíku velký a krásný pomeranč. Vzápětí zjišťuje, že ve skeneru zapsaný není.

Paní se obrací na babičku a oznamuje jí: „Ten pomeranč nemáte ve skeneru.“

„Ale já jsem žádný pomeranč nekupovala.“

„Máte ho ve vozíku.“

„To není možné, pomeranč jsem určitě nekupovala.“

Paní ukazuje na Buka a ptá se: „A nedal jej tam ten kluk?“

Babička se lekne, přesto se snaží zachovat klid a vnuka se zeptá: „Tys tam dal ten pomeranč?“

Hoch ani nezvedá hlavu a jenom přikyvuje.

Babička se hrozně zlobí. „Jak sis to mohl dovolit? Přece víš, že každá věc se musí zapsat do skeneru.“

„Chtěl jsem ti vrátit tu desetikorunu.“

„Vzal jsi pomeranč, který není tvůj. To dělají zloději.“

To je poslední kapka do vystrašené chlapcovy duše. Rozpláče se. A pláče tak usedavě, až ho paní kontrolorka utěšuje. „Nic se nestalo. Jsi ještě malý. Příště už to neuděláš.“

Buk se uklidňuje a mezi vzlyky té hodné paní vysvětluje: „Venku jsem ztratil desetikorunu. Dával jsem ji do vozíku a někam mi zapadla. Pomeranč je za deset korun. Nic jsem neukradl. Ten pán venku minci najde.“

Paní se usměje. „Už tomu rozumím. Pán venku, který se stará o košíky, desetikorunu najde. Dá ji do obchodu. A za tu desetikorunu sis vzal pomeranč. Nic jsi takto neukradl. Deset korun jsi obchodu dal, deset sis zase vzal.“

Buk horlivě přikyvuje. „Ano, tak to je.“

Paní kontrolorka se už dokonce usmívá. „Nejsi zloděj. Myslel's to dobře. Ale podruhé už to nedělej. Pán venku možná desetikorunu opravdu najde. Dá si ji do kapsy, je jeho. Do obchodu ji nedá. Proto si nemůžeš vzít pomeranč.“

Buk bere do ruky pomeranč a podává jej paní kontrolorce. „Já už to nikdy neudělám. Prosím, odpusťte mi to.“

Paní je dojatá. „Ty jsi tak krásně poprosil o odpuštění. Jsi moc hodný kluk. Ráda ti odpouštím. Pomeranč si vezmi, máš ho ode mne.“

Babička děkuje paní, že byla na ně tak hodná.

Paní kontrolorka na to říká: „Ještě se mi nestalo, že by tu někdo tak krásně poprosil o odpuštění.“

Babička s Bukem vyjíždějí z obchodu. Hoch drží pomeranč v ruce a teprve venku ho podává babičce: „To je za tu ztracenou desetikorunu.“

Babička se usměje a vnuka pohladí. „Sníme jej doma všichni.“

Buk je šťastný, že to dobře dopadlo. Jenom se diví, proč se paní kontrolorce tak líbilo, že ji odprosil. Dělán to přece každý večer, když se modlíme: prosím o odpuštění Pána Boha a pak i maminku a tatínka. Asi se ta paní nemodlí. Jinak by se nedivila, uzavírá Buk své úvahy a slibuje si, že se večer za tu paní pomodlí, aby uvěřila v Pána Boha, když je tak hodná.

5. V kostele

Je neděle a Buk to ví od prvního probuzení. Když procitl ze spánku a spatřil maminku i tatínka pokojně oddychovat, tak znovu zase uleh. Sváteční rána jsou krásná, ale dlouhá, protože ho večer maminka vždycky nabádá: „Nechej nás ráno spát. Alespoň jednou za týden se potřebuje tatínek vyspat.“

A Buk to dodržuje. Má tatínka moc rád a přeje mu, aby se vyspínal. Nějakou dobu zkouší chlapec usnout. Ale sluníčko mu to nedovoluje. Šimrá ho příjemně po tváři a láká ho tak z lůžka ven. Vstává, ale tak potichu, aby nevzbudil rodiče. Klika od ložnice ani neklapne, tak potichu umí přejít na chodbu a potom do svého pokojíku. Tam ze sebe strhává pyžamo a spěšně na sebe nasouká připravené oblečení. Konečně si může hrát.

Staví z kostek rychle kostel, usazuje panáčky do lavice a k oltáři přichází pan farář s ministranty. Ale co se děje? Jedné paní je špatně. Omdlévá a vypadává z lavice. Přispěchá k ní nějaký pán, bere ji do náručí a vynáší ven.

„Zavolejte záchranku!“ volá pán na ženu, která také vyšla z kostela ven.

„Doneste vodu!“ volá pán.

Buk běží do kuchyně, napouští hrnek vodou a přináší jej k panáčkům před kostelem. Polévá paní vodou. Probere ji to. Pán přikazuje: „Víc vody, víc vody!“

Buk utíká znovu do kuchyně a naplňuje vodou misku. Běží s ní před kostel a vhodí paní do vody. Ta hned plave a jása: „Jsem už zdravá, jsem už zdravá.“

„Já jdu také do vody!“ křičí pán, který vynesl nemocnou paní z kostela.

Buk máchá oba panáčky v misce s vodou.

Když je dobře vymáchá, tak jim říká: „Koupejte se sami!“

Bere z police sanitku a vkládá do ní pana doktora a sanitáka. Sanitka houká a přijíždí před kostel. Pan doktor vystupuje a volá: „Kde je ta nemocná paní?“

„Tady jsem ve vodě!“ volá Buk a přidává: „Pojďte za námi do vody! Je tu dobře.“

Buk vkládá do misky s vodou pana doktora i sanitáka a šplouchá se všemi figurkami tak, že kolem nádoby je už pěkná louže vody.

„Hurá! Tady je to bezva!“ volá Buk opakovaně za pána, uzdravenou paní, pana doktora i sanitáka.

Přitom malý herec podklouzne na vylité vodě a dopadá zadkem do misky. „Brr! To je studený!“ křičí, ale nohy mu kloužou, takže se nemůže z misky dostat.

„Pomóóóc, pomóóóc!“ volá hoch a směje se.

Ale nesměje se maminka, která přibíhá celá vystrašená do pokojíku. „Co se stalo?“

„Topím se!“ volá Buk.

„Já ti dám, že se topíš,“ zlobí se maminka, „všude je voda. Kdo to bude uklízet? Ještě že máme lino na podlaze.“

Buk vztahuje ruku k mamince, aby ho vyzvedla z misky, která se mu přilepila na zadek. Všude je mokro a klouže to.

Maminka přináší hadr, aby podlahu vytřela. „Ty běž do kuchyně vysušit utěrkou panáčky.“

Konečně je pořádek a Buk vypráví mamince, jak paní v kostele omdlela a jak se uzdravila ve vodě. „A pan doktor se koupal, všichni se koupali, to byla švanda.“

„A ty ses taky koupal,“ přidává se maminka, „a musíš se převléct, protože jsi celý mokrý.“

Pak už maminka chystá snídani, přichází tatínek, ale než usednou k jídlu, tak se Buk modlí: „Děkuji ti, Pane Bože, za nový den a že jsem si mohl tak krásně hrát.“

Tatínek připojuje: „Děkujeme za neděli, kdy slavíme vzkříšení Pána Ježíše.“

Buk do toho říká: „Lidi Pána Ježíše ukřižovali, ale on jim z hrobu utekl.“

„Aleluja, aleluja,“ zazpívá maminka a může se jíst.

V kostele se Bukovi moc líbí. Zvláště pak pozoruje pana kostelníka, jak rozžihá svíčky na oltáři. Má na dlouhé hůlce malý plamínek, kterým zapaluje knoty.

Hoch se obrací k tatínkovi a šeptá mu: „Já bych si také chtěl zapálit svíčky.“

„Až vyrosteš a budeš ministrantem, tak ti pan kostelník ukáže, jak se to dělá.“

Svíčky září, rozžihají se ostatní světla. Ozývá se zvonek, probouzí varhany, které burácejí a vítají pana faráře s ministranty.

Buk se naklání k tatínkovi a říká mu: „Já bych chtěl také zazvonit.“

„Až vyrosteš a budeš ministrantem, tak budeš zvonit.“

„Až vyrostu a budu ministrantem, pořád říkáš to samé,“ zlobí se trochu Buk a dodává: „Ale co mohu dělat teď?“

„Zpívat a modlit se, pěkně sedět, klečct i stát,“ odpovídá mu tatínek.

A to Buk dělá rád. Zpívá, i když slova neumí. Modlí se, i když většinou nestačí všechno říct. Kleká a vítá Pána Ježíše, když kněz pozvedá proměněný chléb. Ví dobře, že to už není chléb, ale Kristovo tělo. Vstává

a zpívá „Otče náš“, který už umí dobře. Při svatém přijímání dostává křížek na čelo. Děkuje, když vysloví „Amen“. Přitom však pohlíží na tatínka a těší se, až bude velký a bude také přijímat Ježíšovo tělo.

Po mši svaté se hoch těší, jak se budou zhasínat svíčky. Pan kostelník přichází s dlouhou hůlkou, přiloží ji ke svíčke a ona zhasne.

„Jak to dělá?“ ptá se Buk tatínka.

„Běž se podívat.“

Zvedne oči k tatínkovi. Opravdu? Ještě nikdy nesměl jít dopředu k oltáři.

„Běž!“ povzbuzuje ho tatínek.

Buk neváhá a rozběhne se k oltáři. Přiblíží se ke kostelníkovi a pozoruje zblízka, jak zhasíná svíčky. Dobrý muž si ho všímá a vysvětluje mu: „Tady dole na konci tyčky je balónek, zmáčknu jej, foukne to a zhasne svíčku.“

„Můžu si to zkusit?“

„Jasně,“ odpovídá kostelník a přibližuje mu hůlku tak, že může zmáčknout balónek. Ale moc mu to nejde. Nakonec dvěma dlaněmi balónek trochu zmáčkne.

„Až vyrosteš a budeš ministrantem, tak to zvládneš.“

Buk se zakaboní, když zase slyší to, co říká tatínek: „Až vyrosteš...“

Kostelník vidí jeho zklamání, a proto se k němu sklání, svírá ho rukama kolem pasu a zvedá do výšky. Přitom ho nabádá: „Foukni, pořádně foukni!“

Buk špulí pusku a zafučí tak silně, že svíčku hned zhasne, pak druhou, třetí a ještě jednu.

„Hotovo!“ chválí ho kostelník, „jsi moc šikovný.“

„Děkuji, moc děkuji,“ nezapomíná říct Buk a šťastný se vrací k rodičům.

Má velikou radost z toho, že mohl zhasínat svíčky, i když ještě není velký a není ministrantem. Říká o tom všem lidem, které potkají.

Doma pak babičce a dědečkovi vysvětluje, jak hodně musel foukat, aby svíčka zhasla.

„To jsi šikovný,“ chválí ho prarodiče a jejich vnuk se rozzáří ještě víc.

A úsměv mu vydrží po celý den. Proto je všem s Bukem dobře a chtějí si s ním hrát.

6. Buk zlobí

Maminka vaří oběd a nemá na to klid. Buk si nechce sám hrát a stále znovu volá: „Mami, pojd' za mnou!“

„Nemůžu, vařím oběd a musím být v poledne hotová.“

„Já počkám, nemusíme jít v poledne.“

„Víš dobře, že dneska vařím oběd i pro dědečka. A on bude mít v poledne hlad.“

„Dědeček také počká.“

„Ty zlobíš, nechceš si sám hrát a dědeček bude kvůli tobě čekat na oběd.“

„Dědečkovi to nevadí.“

„Víš co? Běž se ho zeptat, jestli mu to vadí nebo ne.“

To se Bukovi líbí. Zeptá se ho a pak už tam zůstane.

„Dědečku,“ volá chlapec, když otevírá dveře spodního bytu.

„Copak se děje?“ zeptá se dědeček a pozvedne hlavu od stolu, na kterém něco píše.

„Vadilo by ti, kdybys měl dneska později oběd?“

„Maminka to nemůže stihnout?“

„Když si bude se mnou hrát, tak to nestihne.“

„Aha, už tomu rozumím. Jindy by mně to nevadilo, ale dneska půjdu na pohřeb.“

„A tam musíš jít?“

„Zemřel mi spolužák. Chci se s ním rozloučit a pomodlit se za něho.“

„Tak si pojd' se mnou hrát, když maminka musí vařit. Prosím.“

„Dopíšu dopis a zanesu ho na poštu. Můžeš jít se mnou.“

„Půjdu.“

„Zeptej se maminky, jestli ti to dovolí.“

Dědeček dopisuje dopis a vkládá ho do obálky. Ale to už je tu Buk oblečený na cestu.

„Výborně,“ chválí ho dědeček a za chvíli vycházejí z domu.

„Co je to pošta?“ zeptá se chlapec.

„Povím ti o tom příběh. Když jsem byl malý kluk jako ty, tak jsem měl tatínka, který stavěl domy. Jednoho dne mi tatínek řekl: ‚Musím jet stavět nový dům a je to hodně daleko. Dlouho nebudu doma.‘

Tatínek mi odjel a mně bylo strašně smutno. Také tatínkovi se stýskalo. Maminka mi připomněla: ‚Tatínek bude mít narozeniny. Jaký mu dáš dárek?‘

‚Něco mu nakreslím.‘

‚Výborně,‘ pochválila mě maminka.

Nakreslil jsem tatínkovi pohádku. Na prvním obrázku byl tatínek daleko na stavbě. Na druhém obrázku jsem se chytil velkých ptáků, kteří mě vynesli na mrak. Na třetím obrázku jsem si lehl na mrak. Jenomže mrak se nehýbal. Moc jsem poprosil vítr, aby foukal. A tak na dalším obrázku se vítr opřel do mraku a já na něm letěl rychle. Potom dorazil mrak nad stavbu. Ptáci mě snesli dolů a já se objímal s tatínkem. Obrázky dala maminka do obálky. Zašli jsme na poštu, kde jsme obálku s obrázky podali. Na poště naložili obálku do auta a dovezli tatínkovi. Měl z dopisu velkou radost. Teď už víš, co je pošta. I teď nesu na poštu obálku, pošta ji dá do auta a zaveze mému kamarádovi.“

Dědeček s Bukem podávají dopis na poště a zamíří jinou cestou domů.

„Jé, bagr!“ zvolá Buk a táhne dědečka k velkému a hlasitému stroji.

Zůstávají stát o kus dál a v bezpečné vzdálenosti se oba dívají na bagr, jak nabírá do velké lžice hlínu a nakládá ji na korbu nákladního auta.

Naložený nákladník odjíždí a bagr začíná couvat. Míří přitom na malého kluka.

„Pozor!“ vzkřikne dědeček, ale kvůli vzdálenosti a řevu motoru ho kluk neslyší.

„Buku stůj tady a ani se nehni!“ nařizuje dědeček a běží na pomoc chlapci.

Stroj couvá, bliká a ještě vydává přerušované zvuky, ale malý kluk nerozumí, co to znamená. Řidič z kabiny ho však nevidí a klidně couvá dál.

Dědeček běží, co může. Ale stihne zastavit stroj, který je už kousek od kluka, který nic netuší a líbí se mu, jak bagr bliká?

Dědeček vidí, že už nestihne kluka odvést. Blíží se však k bagru tak, aby ho uviděl řidič ve zpětném zrcátku. Už nemůže, ale běží. Přitom mává rukama, aby byl nápadný. Stroj je už od chlapce snad pět metrů, za chvíli do něho vrazí a přejede ho.

„Anděle Boží, pomoz,“ modlí se Buk a s hrůzou pozoruje, co se stane.

Dědeček mává a křičí, když si ho konečně řidič ve zpětném zrcátku všimne a bagr zabrzdí. Vystupuje z kabiny a jde se podívat, co se stalo. Dědeček stojí v předklonu a těžce oddechuje. Řidič se chytá za hlavu, když uvidí kluka, jak stojí snad tři metry od zadní části bagru.

Přibíhá maminka onoho kluka a nadává řidiči: „Vy jste ho neviděl?“

„Neviděl,“ odpovídá řidič, „byl za strojem. Ten pán vašeho kluka zachránil.“

Přitom ukazuje řidič na dědečka, kterému je z velké námahy špatně a kleká na kolena. Přibíhá k němu Buk, hladí ho a ptá se: „Dědečku, co tě bolí?“

„Nic,“ odpovídá s námahou dědeček a lehá si na zem.

Buk se k němu sklání, hladí ho a pláče. „Dědečku, neumři. Já tě mám moc rád.“

Řidič podkládá pod dědečka deku a přetáčí ho na bok. Blíží se houkání sanitky, kterou zavolal. Dědeček otevírá oči a tiše řekne: „Buku, to bude dobrý. Běž domů! Trefíš?“

Chlapec přikyvuje a vzápětí pozoruje, jak nakládají sanitáři dědečka na nosítka a vsouvají ho do auta. Záchranka odjíždí a Buk jí mává. Vydává se na cestu k domovu, jak slíbil dědečkovi. Celou cestu pláče, a když mu maminka po zazvonění otevře, tak jí v pláči sděluje: „Dědečka odvezla sanitka. Já už budu hodný, maminko, já už budu vždycky hodný.“

Maminka volá do nemocnice a dozvídá se, že dědečka ošetřili a je mu už dobře. Pár dnů si ho tam však nechají. Když maminka odloží mobil, tak se otočí k synovi a řekne mu: „Dědeček bude zase zdravý, nemusíš se už o něho bát.“

Buk si kleká na podlahu, spíná ruce a modlí se: „Děkuji ti, Pane Bože, že jsi dědečka zachránil. Děkuji ti, moc děkuji.“

Vstává a ukrývá hlavu do maminičiny náruče. Je mu tak dobře. Přitom myslí na dědečka, kterého už nic nebolí a odpočívá v nemocnici.

7. V nemocnici

Dědeček je už třetí den v nemocnici a Bukovi je po něm smutno. Nevidí ho oknem na zahradě, neslyší ho, jak dává povely psovi Zlatanovi, který má jméno podle barvy své srsti. A když zaběhne po schodech dolů, tak tam najde jenom babičku, které se stýská stejně jako jemu.

Ale dnes odpoledne má slíbeno, že půjde s babičkou dědečka navštívit. Moc se na něho těší a chystá mu dárek. Kreslí bagr, jak couvá, bliká, troubí, ale malý kluk neuhýbá. Kreslí však i dědečka, který spěchá a mává, aby řidič zastavil.

Mamince se výkres moc líbí. Buk jej běží ukázat babičce, která k tomu říká: „Teď už vím, jak to tam vypadalo.“

Hoch má radost, že se mu výkres povedl, a těší se, že jím udělá radost i dědečkovi. Vkládá si svůj výtvar do obálky, kterou pomaluje květinami a autíčky. Uprostřed pak nakreslí kříž, protože se za dědečka modlí, aby se uzdravil. Když kříž krásně vyzdobí, tak zašeptá: „Pane Ježíši, uzdrav dědečka, moc prosím.“

Pak se zamyslí a s novým nápadem se rozběhne za maminkou a zvolá: „My si odvedeme dědečka z nemocnice domů.“

„To nemůžete. Musí ho pustit pan doktor.“

„Já panu doktorovi řeknu a on nám to dovolí.“

„A co když tam pan doktor už odpoledne nebude?“

„Když tam pan doktor nebude, tak může jít dědeček s námi domů.“

„Myslíš? A stejně: je tam oblečený v pyžamu. Své oblečení má zamknuté v šatně. A bez kalhot přece nemůže jet domů.“

Na to nemá Buk, co by řekl. V pyžamu jet domů nemůže.

Tentokrát přemýšlí dlouho, než se mu obličej rozjasní. „Mami, můžu mu tam vzít něco ze zahrady?“

„A copak to bude?“

„Na to se neptej.“

„Proč?“

„Protože dárek je tajemství.“

„Když je to tajemství,“ šeptá maminka, „tak mi to pošeptej, aby to nikdo neslyšel.“

„A co když mi to nedovolíš?“

„Neboj,“ šeptá stále maminka, „já myslím, že ti to dovolím.“

Maminka se sklání a Buk jí šeptá do ucha: „Já vím, kde má dědeček oblečení na zahradě. Když mu vzali kalhoty v nemocnici, tak mu donesu jiné ze zahrady.“

Maminka se tomu chce zasmát, ale namísto toho šeptá vážně: „Dám ti na to tašku.“

Buk je nevýslovně šťastný. Běží s taškou do zahrady a dává do ní kalhoty i košili. Spěchá s tím domů, kde mu maminka oblečení poskládá, zabalí a vloží úhledně do tašky.

Odpoledne jedou autobusem s babičkou do nemocnice. Marně se babička několikrát ptá, co nese v tašce. „Je to tajemství,“ dostává vždy stejnou odpověď.

Buk se už nemůže dočkat, až dojedou k nemocnici. Dívá se z okna a stále znovu se ptá: „Už tam budeme?“

Konečně jsou na místě a v proudu lidí směřují do nemocnice. Chlapec se pevně drží babičky. Vždyť by se tu mohl lehce ztratit. Konečně jsou v budově, po schodech vystoupí do prvního patra a stanou přede dveřmi, kde z tabulky babička čte: „Ondřej Pokorný.“

„To je dědeček,“ zašeptá Buk a naprázdno polkne.

Babička otevírá dveře a hoch se krčí za ní. Ale jakmile spatří dědečka, jak sedí na posteli, tak se rozběhne i s taškou v ruce a je u postele první. Hned přitom volá: „Dědečku, donesl jsem ti dárek.“

Dědeček vstává z postele, objímá babičku i chlapce. Teprve potom se zeptá: „Cos mi přinesl za dárek?“

„To je překvapení.“

„Tak ven s tím překvapením.“

Buk vytahuje nejprve z tašky obálku. Dědeček ji otevírá a vytahuje z ní výkres. „Pěkně jsi to nakreslil, tak to skutečně bylo.“

Teprve až dědeček vsune výkres nazpět do obálky, tak hoch s námahou vytahuje zabalené oblečení. „To je hlavní překvapení. Je to vlastně tajemství. Musíš to schovat, aby to nikdo neviděl.“

Dědeček dělá z příkrývky hradbu a za ní začíná rozbalovat dárek. Když spatří svoje zahradní oblečení, tak se lekne. Pak se podívá zkoumavě na Buka a zeptá se: „Na co mi to tady bude?“

Buk mu šeptá do ucha: „Nemáš tu kalhoty, tak si oblečeš ty ze zahrady a půjdeš s námi domů.“

Dědeček se směje a představuje si sama sebe, jak bude kráčet v montérkách nemocniční chodbou.

Buk je zmatený. Proč se dědeček směje? Měl by se raději rychle obléci.

Dědečkovi se podaří zváznět a také on zašeptá: „Musíme se zeptat pana primáře, jestli mě pustí domů.“

„Kdo je to pan primář?“

„Hlavní pan doktor. Měl by každou chvíli přijít na odpolední vizitu. Každý den tak chodí.“

Buk se lekne. Co když to dědečkovi pan primář zakáže? Neměl bych to strčit nazpět do tašky?

Ale už je pozdě. Ve dveřích se objevuje pán celý v bílém. „To je pan primář,“ šeptá dědeček.

Pan doktor přistupuje k lůžku a zeptá se dědečka: „Jak se cítíte?“

„Dobře, pane primáři. Měl bych už jít domů, když mi vnouček donesl oblečení ze zahrady.“

Pan primář pohlédne na Buka a zeptá se: „Proč jsi to dědečkovi přinesl?“

Lékař se přitom laskavě dívá, a tak chlapec dostává odvalu: „Vy jste tu dědečkovi vzali kalhoty, tak jsem mu donesl ty, co nosí na zahradu.“

„A proč jsi mu je přinesl?“

„Aby mohl jít domů. V pyžamu jít po ulici nemůže.“

Pan primář se směje a říká: „Ty jsi bojovník za dědečka. Když už jsi to oblečení přinesl, tak ti ho pustím domů.“

Pan primář, dědeček i babička se smějí tomu, že Buk chtěl, aby dědeček utekl z nemocnice v montérkách. Buk se nakonec směje taky, když se dědeček chystá obléct montérky a ptá se: „Mám vám tu zasadit brambory?“

Pan primář se loučí, za chvíli přichází sestra s dědečkovým oblečením. Může se převléct a jít domů.

„Děkuji,“ zvolá Buk a poskakuje radostí kolem lůžka.

Přitom pohlédne na křížek, který má dědeček na řetízek kolem krku. „Děkuji Ti, Pane Ježíši, že jsi dědečka uzdravil. Vždyť jsme se k Tobě tolik modlili. Děkuji.“

8. Zbloudilá ovečka

Začal advent, na který se Buk dlouho těšil. Konečně je tu. V kostele i doma v pokoji je první adventní neděle rozžata jedna svíčka na adventním věnci. Vedle něho je položen výkres. Na něj maminka nakreslila Ježíška v jesličkách s Pannou Marií a se svatým Josefem. Nad nimi se klene strop jeskyně, která je zvenku osázená palmami. Obloha je posetá hvězdami, které však nejsou vybarvené. To bude práce pro Buka. Každý večer vykreslí pastelkou jednu hvězdičku. Pokud rodiče uznají, že byl hodný, tak použije pastelku žlutou. Jestliže bylo v chování nějaké zlobení, bude hvězdička červená. Černou pastelku by použil Buk tehdy, kdyby byl v ten den nehodný. Chlapec by měl nejraději oblohu plnou jenom zlatých hvězdiček. Vždyť je to dárek pro Ježíška, kterému mu Buk položí obrázek k jesličkám

V předsíni na okně je připravena lampička. Buk se už nemůže dočkat, až v ní zapálí svíčku a bude svítit sobě i rodičům na cestu do kostela, kde bude mše svatá, které se říká roráty.

Hned na druhý den večer kráčí v doprovodu maminky a tatínka s rozsvícenou lampičkou do kostela. Nedrží se přitom rodičů za ruku, ale jde před nimi, aby jim osvětlil cestu. Tichým hláskem si přitom zpívá: „Ejhle, Hospodin přijde.“

Rodina se blíží ke kostelu. Buk je poněkud oslněn světlem z lampičky, proto nevidí dobře na povrch chodníku, po kterém krácejí. Nevšímá si vylomené špičky kachle. Stoupá do jamky, zavravorá, ztrácí rovnováhu a padá. Pouští lampičku, která dopadá na zem. Sklo se přitom vysype, plamínek zhasne. Buk se nad rozbitou lampičkou rozbrečí.

Tatínek ho utěšuje: „To se stává. Lampičku koupíme novou. Hlavně, že ty jsi celý.“

Z domku vychází starší paní s lopatkou a smetáčkem, aby poklidila střepy na chodníku.

„Děkujeme. Jste moc hodná,“ chválí ji tatínek.

„To je samozřejmé. Musí se to uklidit. Teď to smetu zhruba a ráno za světla posbírám i malé kousky, které teď nevidím.“

Buk stále vzlyká a drží se maminky, která ho utěšuje.

Stará paní se ho ptá: „Proč pořád pláčeš, když všechno dobře dopadlo?“

„Nedopadlo to dobře. Nemám lampičku.“

„A nač potřebuješ lampičku?“

„Na roráty, do kostela.“

„Víš co,“ říká vesele paní, „mám doma lucernu. Používám ji, když vypne elektřina. Půjčím ti ji a ty mi ji cestou z kostela vrátíš.“

„Ano!“ zajásá Buk a spěchá za starou paní do jejího domku.

Tam vytahuje žena z komory lucernu, očistí ji a zapálí knot, který krásně hoří a vydává tak hodně světla do svého okolí.

„Děkuji moc,“ volá nadšeně Buk a sahá po lucerně.

„Půjčím ti ji, ale musíš mi slíbit, že se za mne v kostele pomodlíš.“

„Pomodlím,“ slibuje Buk, „ale nevím, jak se jmenujete.“

„Modli se za paní Procházkovou.“

Teprve nyní předává paní lucernu Bukovi, který s ní vybíhá ven na ulici.

Lucerna je velká jako dvě Bukovy lampičky dohromady. „Maminko, tatínku, já mám velkou lampu. A jak hodně svítí!“

Rodiče mají z lucerny také radost a společně s chlapcem spěchají do kostela, aby nepřišli pozdě. Přicházejí, když se začíná zpívat píseň „Ejhle, Hospodin přijde“. Buk jde v průvodu poslední, ale kráčí těsně před panem farářem, který má radost z jeho jasně svítící lampy.

„Dneska se nemusím bát, že zakopnu, když mám před sebou tak veliké světlo.“

Buk se raduje z toho, že svítí nejenom Pánu Ježíši, ale i panu faráři. Celou mši svatou se stále znovu modlí: „Pane Ježíši, prosím Tě za paní Procházkovou.“

Po mši svaté docházejí k domku paní Procházkové, která na ně volá z okna: „Pojďte dál. Mám pro vás večeři.“

Rodiče se zdráhají, ale paní trvá na svém. Za chvíli tak sedí rodina Hájkova v útulném pokoji a těší se na voňavou večeři, kterou dokončuje v kuchyni jejich hostitelka.

„Také jsem chodívala do kostela,“ sděluje paní Procházková, když přináší na míse kopec nádherně vypečených palačinek.

Buk s rodiči se postaví a hoch se s nimi modlí: „Pane Bože, děkujeme za toto jídlo a prosíme za všechny děti, které mají hlad. Amen. Aleluja.“

Buk cpe do sebe palačinku a zeptá se: „Proč už nechodíte do kostela?“

Tatínek se zlobí, že se jejich syn takto vyptává. Ví už přece, že se to nesluší. „Víte, paní Procházková. On se pořád vyptává ‚proč‘, odpusťte mu to, prosím.“

Stará žena se usměje a vypráví: „Přestala jsem chodit do kostela, když mi zemřel manžel. Tolik jsem se za něho modlila, aby ho Pán Bůh uzdravil, ale nepomohlo to.“

Buk přestává kousat a s plnou pusou vyhrkne: „Pán Bůh ho neuzdravil, protože už ho vzal do nebe. A vás tam vezme taky, ale musíte se modlit.“

Kolem stolu je ticho. Tatínek s maminkou se bojí, co na to paní řekne. Copak se někomu může říkat, že už umře?

Paní sedí zaražená a nic neříká. Buk láduje do sebe další palačinku. Rodiče si také ještě vezmou a říkají něco o studeném počasí. Brzy se loučí a odcházejí. Paní Procházková je doprovází až na chodník. Neříká nic, jenom všem podává ruku na rozloučenou.

Na druhý den kupují rodiče Bukovi novou lampičku. Má z ní radost, protože je celá bílá a krásně čistá. Jdou ulicí a dohánějí někoho staršího, kdo jde před nimi pomalu s jasně zářící lampičkou. Když jdou kolem ní, tak Buk zvolá: „To je ta paní!“

„Ano, to jsem já, Procházková.“

„Dobrý večer,“ zdraví rodiče.

„Buku, děkuji ti, že jsi mi řekl, že umřu.“

„A vy jste to nevěděla?“

„Věděla i nevěděla. Prostě jsem o tom nepřemýšlela. Vracím se za Pánem Ježíšem. Odprosím ho a věřím, že mi odpustí.“

„Nebojte se, on odpustí i ty nejhorší hříchy,“ vyznává Buk svou víru v odpuštění hříchů.

Rodiče se leknou, co na to paní řekne. Teď to vypadá, jako by paní Procházková měla největší hříchy. Ale stará paní se nezlobí. Dokonce říká: „Ano, udělala jsem veliký hřích, když jsem opustila Pána Ježíše.“

Pak se obrátí na Buka a poprosí ho: „Vezmi mě za ruku a doved' do kostela. Už jsem tam strašně dlouho nebyla. S tebou se mi půjde lépe.“

Buk vkládá ruku do dlaně staré ženy a vede ji do kostela. Má jasný plán. Ale musejí spěchat, aby nepřišli pozdě. V kostele paní Procházkovou nepustí a táhne ji za sebou ke zpovědnici. Otevírá dveře a říká: „Honem, nebo vám pan farář uteče.“

Roráty začínají tentokrát se zpožděním. Pan farář potřeboval na paní Procházkovou ve zповědnicí čas. Ale když stará paní vyšla ze zповědnicе ven, tak zářila radostí. Našla mezi dětmi Buka a objala ho. Mezi slzami mu pošeptala: „Moc ti, chlapče, děkuji. Tys mi pomohl na cestu do nebe.“

Buk má radost, rodiče mají radost, paní Procházková je šťastná a také pan farář zpívá dnes radostněji než jindy. Jako dobrý pastýř své farnosti se raduje, že se vrátila zbloudilá ovečka domů.

9. Hvězdičky nad betlémem

Advent směřuje pomalu k Vánocům. Většina hvězdiček na výkrese betléma je už vybarvena a svítí jasně žlutou barvou. Pouze dvě hvězdičky nezáří, protože jsou červené.

„Teď už budu mít samé žluté,“ slibuje Buk, když v neděli večer vybarvil velkou hvězdu zářící nad betlémskou stájí.

Maminka ho chválí: „Mám z tebe radost, Buku, že se tak snažíš. V adventu ses úplně odnaučil vybírat v jídle. Sníš všechno, co ti nachystám, a vždycky za jídlo poděkuješ.“

Tatínek ho také chválí. „Pěkně při modlitbě sedíš anebo klečíš. I ruce dovedeš sepnout.“

Bez prodlužování jde Buk spát. V lůžku pak jenom zašeptá: „To byla krásná neděle.“

A hned na to usíná.

Na druhý den je pondělí a sváteční nálada je pryč. Po obloze se honí mraky a Buk je také zachmuřený. Brblá, když se má obléct. Neochotně zajde mamince do komory pro mouku, kterou potřebuje k pečení cukroví.

„Buku, vzpamatuj se, buď hodný! Už teď je to na červenou hvězdičku.“

Hoch se stáhne ke svým hračkám. Právě když startuje hasičské auto, aby vyjel k hořícímu domu, tak maminka z kuchyně volá: „Buku, musíme do obchodu, došla mi vajíčka.“

„Ale já si hraji,“ namítá hned chlapec.

„Dohraj si a pak musíme rychle jít.“

Jenomže Buk uhasí dům a jede s hasičským autem do vedlejšího města, kde je také požár.

„Buku,“ volá maminka, „jdeme!“

„Nemůžu, nenechám shořet školu. Kam by chodily děti?“

„Buku, tobě se nechce a vymýšlíš si. Ale já nemám čas, jdu se obléct.“

Hoch na to nedbá a jede hasit školu. Maminka je už v předsíni a nasazuje si čepici. Věří, že si Buk dá říct a přiběhne. Ale když nepřichází, tak důrazně zavolá: „Buku!“

Chlapec poznává, že musí poslechnout. Do předsíně však přichází zachmuřený a při oblékání nespěchá. Maminka k tomu neříká nic, ale v duchu uvažuje, co se to s ním děje. Celý advent byl tak hodný a dneska si koleduje o černou hvězdičku. Snad se venku na čerstvém vzduchu vzpamatuje a bude zase hodný.

Je po dešti. Buka strašně lákají kaluže. Ale maminka ho k nim nepustí: „Nemáš holínky a boty by sis promočil.“

Hoch poslechne, ale je nazlobený: hrát si nemůžu, v kaluži brouzdat nesmím, nakupovat jít musím.

Maminka si s ním chce povídat, ale on jí odpovídá neochotně. A tak ho nechává být. V duchu si však říká: copak dneska ještě provede?

V obchodě je všechno s Bukem, tak já to má být. Vyhledává zboží a nosí je do vozíku. Za chvíli mají nakoupeno a míří k pokladně.

„Mami, já už půjdu ven. Tady mě stejně nepotřebuješ.“

„Ale počkej na mne! Sám domů nechod!“

„Jasně,“ odpovídá chlapec a rychle vybíhá před prodejnu.

Spěchá k velké kaluži. Půjdu jenom po krajíčku, boty si nenamočím. Obejdu tak celý rybník.

Ale po kraji kaluže se brouzdají i dvě holky. Postupují však pomalu, a tak je Buk dohání.

„Uhněte,“ volá na ně, „spěchám!“

Děvčata se otáčejí, ale když zjišťují, že je za nimi kluk ještě menší než ony, tak jedna z nich mu odpoví: „Neuhneme.“

V Bukovi se všechno vzbouří. Cítí, jak mu zlostí tluče srdíčko. Dělá krok dovnitř kaluže a špicí nohy nabírá vodu a chrstne ji na protivné holky. Obě se otočí. Ale to neměly dělat. Buk kopne do kaluže tak silně, že špinavou vodu pošle do obličeje nic netušících děvčat.

Holky zaječí, ale tím si nic nepomohou.

„Já vám dám, že neuhnete!“ křičí Buk a posílá na ně další vodu.

Holky poznávají, že musí prchnout. Za ječení opouštějí kaluž a utíkají do bezpečí.

Ale to už je tu maminka a volá na Buka: „Co to děláš? Vylez hned z vody ven!“

Přibíhají holky a žalují: „Celé nás polil. Nic jsme mu neudělaly.“

„Nechtěly uhnout,“ hájí se Buk, ale je mu jasné, že je to slabá omluva.

Mokrá a špinavá děvčata to sdělují své mamince, která za nimi vyšla z obchodu, když i tam bylo slyšet, jak ječí a křičí.

Maminka posílá Buka, aby se omluvil. Poslechne, ale rozlícená žena přesto křičí: „Ty darebáku, nechám tě to vyprat. Zmizni, ať už tě tady nevidím.“

Buk ochotně odbíhá a maminka ho dohání na cestě domů. Ptá se ho: „Co tě to napadlo?“

„Šel jsem za nimi po okraji kaluže. Byly pomalé. Ale řekly mi, že neuhnou.“

„Tak proto jsi je postříkal... A co jsi vůbec dělal v kaluži? Řekla jsem ti, že tam nesmíš. Podívej se, jaké máš boty! Dneska bude černá hvězdička.“

Buk skloní hlavu. Ví dobře, že si to zaslouží. Proč jsem vůbec byl tak hrozný? Od rána jsem byl nehodný. A večer budu vykreslovat černou hvězdičku. Sám si za to můžu. Na obloze bude černá hvězda. Bude tam roztažená jako ropucha. Všechno je pokažené, a já jsem chtěl pro Ježíška samé zlaté.

Hoch nejprve vzlyká, pak pláče. Vůbec mu přitom nevádí, že je na ulici a lidé se za ním otáčejí, co se mu stalo. Maminka ho nechává. Ví, že ho pláč očistí. Jako voda smyje špínu, tak slzy smyjí vinu z duše. Bukovi je strašně líto, co udělal. Hodně ho mrzí, že byl nehodný i na maminku, když nechtěl poslechnout. Nejvíce je mu však líto, že zarmoutil Pána Ježíše, že dá Ježíškovi k jesličkám dárek s černou hvězdou nad stájí, ve které se On narodil.

Buk je do večera hodný jako nikdy. Přesto mu tatínek po večerní modlitbě sděluje, že má černou hvězdičku. Buk se rozpláče. Ukrývá se v tatínkově náruči a prosí: „Nedávej mi černou hvězdičku. Ježíšek se bude bát, když ji spatří nad sebou.“

Tatínek počká, až se Buk uklidní a pak mu říká: „Já ti nemohu smazat černou hvězdičku, když jsi byl nehodný.“

„A kdo ji může smazat?“

Tatínek chvíli přemýšlí. Pak zve syna, aby si mu sednul na kolena, obličejem k němu. „Buku,“ říká vážně, „poslouchej dobře. Věřím, že tomu už porozumíš.“

Hoch přikyvuje a tatínek začíná vysvětlovat: „Pán Ježíš je Boží Syn. Má nás moc rád a přišel na svět, aby smazal naše hříchy.“

„Hurá,“ skáče syn tatínkovi do řeči.

„Co tu jásáš? Já mluvím vážné věci a ty se tu směješ.“

„Tatínku!“ zvolá Buk a zavěsí se mu rukama kolem krku, „Pán Ježíš mi smaže černou hvězdičku.“

„Jak jsi na to přišel?“

„Černá hvězdička je za hřích. A když Pán Ježíš maže hříchy, tak smaže i černou hvězdičku.“

„Máš pravdu. Hřichu ti bylo líto, Pán Ježíš ti odpustil, černá hvězdička se maže. Zůstane na obloze nevybarvená. Až uděláš nějaký moc krásný dobrý skutek, tak si ji žlutě vybarvíš.“

Buk je šťastný a s radostí v srdci jde i spát. Přesto hned neusíná. Přemýšlí totiž o tom, jaký udělá dobrý skutek, aby mohl prázdnou hvězdičku vybarvit zářivou barvou.

10. Buk se modlí

Do Vánoc je to už jenom kousek, a přesto je maminka dneska smutná. Nemocná není, má napečeno, uklizeno. Žádný stres, spíše pohoda, rodina se v poklidu připravuje na Vánoce. Co jí tedy chybí?

I Buk si všimne, že maminka se neusmívá jako jindy, málo mluví, posílá ho, aby si sám hrál. Proto přibíhá ke kuchyňské lince a zeptá se: „Maminko, proč jsi dneska tak smutná?“

„Jenom více přemýšlím.“

„A na co myslíš?“

„Buku, tomu ty ještě nemůžeš rozumět.“

„Proč tomu nerozumím?“

„Protože jsi ještě malý a velké nemůžeš chápat.“

„Ty jsi velká?“

„Ano,“ přikyvuje ustaraná žena.

Buk si za zády maminky přísouvá židli, stoupá na ni a zvolá: „Já jsem také velký.“

Přítom zvedá obě ruce nad hlavu, aby ukázal, jak vysoko vyrostl. Maminka se otáčí, a když spatří hocha na židli, tak se lekne, aby nespádl. Obejme ho a pomalu sundá dolů. Přítom si dřepne, aby zůstala stejně velká jako Buk. „Když jsi tak velký, Buku, tak ti povím, co mě trápí.“

„A já tě rozveselím.“

„To budu ráda. Ale teď tu nebudeme takto skrčeni, ale sedneme si pěkně ke stolu.“

„A ty si vezmeš k tomu kávu a já kakao.“

„Ano,“ souhlasí maminka, zapíná varnou konvici a vytahuje z ledničky mléko.

Buk pozoruje maminku, jak to umí. A hlavně jak rychle to umí. Ani se nenaděje a má před sebou hrníček s voňavým teploučkým kakaem. Maminka si před sebe staví šálek s kávou. Chlapec by se už nejraději napil, ale čeká. Ví, že se maminka pomodlí. A je tomu tak.

„Pane Bože, děkujeme ti za kávu a kakao a prosíme Tě buď s námi, abychom si rozuměli. Aby Buk chápal, co mu chci říci a já zase, abych rozuměla jemu. Amen.“

Buk hltavě pije a maminka začíná vyprávět: „Ráno mi volali z nemocnice, že bych měla od května nastoupit do práce v nemocnici. Sestra Monika půjde na mateřskou, narodí se jí miminko a já půjdu místo ní.“

Napjatý hoch jí skáče do řeči. „Ty půjdeš do nemocnice a já budu doma sám?“

„Byla jsem s tebou dlouho doma. Nechtěla jsem jít do práce. Věřila jsem, že se nám narodí miminko a budeme doma spolu s ním. Ale miminko nemáme a já musím do práce a ty půjdeš do školky.“

„Ne, já nechci do školky.“

„Tam se ti to bude líbit. Budeš tam mít kamarády a hodnou paní učitelku.“

„Já mám hodnou maminku, tatínka a hodnou babičku a dědečka.“

„Ale děti máš přece rád.“

„Já chci mít rád naše miminko. Jak se to dělá, abys měla v bříšku miminko?“

„Maminka s tatínkem se mají rádi a pak začne růst miminko v bříšku.“

„A vy se s tatínkem nemáte rádi?“

„Máme se s tatínkem moc rádi, ale já nejsem zdravá. Nemám zdravé bříško a miminko se tam neuhnízdí.“

„A já jsem se tam uhnízdil?“

„Moc jsme se modlili a Pán Bůh mne uzdravil.“

„A teď se už nemodlíte?“

„Modlíme, ale Pán Bůh nemusí dělat vždycky zázraky.“

„Vy se modlíte, ale já jsem se nemodlil. Řeknu o tom Pánu Bohu, že moc chceme miminko, a on tě uzdraví.“

„A ty bys chtěl miminko?“

„Ano, chtěl bych moc miminko. Byl bych s ním s tebou doma a nemusel bych do školky. Hrál bych si s ním. Všechno bych ho naučil.“

„To by bylo krásné. Tatínek by také moc chtěl miminko. A já bych mu tak moc chtěla děťátko dát.“

Buk seskakuje ze židličky a začíná se oblékat.

„Kam jdeš, Buku?“ zeptá se maminka.

„Jdu ven na zahradu.“

„Jenom běž. Je dobře, že se venku proběhneš. Já mám ještě hodně práce. Zlatan bude rád, když si s ním pohraješ. Ale dědeček šel na kontrolu do nemocnice. Není doma.“

„Nevadí mi, že budu sám. Mám tam co dělat.“

Hoch je bleskově oblečený a za chvíli vychází ven. Tam ho vítá pes, který mu přináší balónek, aby mu ho hodil. Buk si s ním chvíli hraje, ale pak spěchá do zadní části zahrady, kde jsou stromy. Míří k oblíbenému dědečkovu místu. Usedá tam na lavičku a zvedne oči ke stromu. Tam v koruně je ukryto tajemství, které mu dědeček svěřil. Jsou tam větve, které se kříží a vytvářejí tak krásný kříž. Zde u toho kříže se Buk nejednou s dědečkem modlil.

Hoch nejprve sedí na lavičce a dívá se vzhůru na kříž. I pes ho v tom napodobuje. Pak se však chlapec rozhoduje, že si klekne. Přítom spíná ruce a modlí se: „Pane Ježíši, prosím Tě, uzdrav maminku. Moc by chtěla miminko, vlastně všichni bychom chtěli miminko. S tatínkem se mají rádi, ale miminko v bříšku neroste. Uzdrav mamince bříško, aby se tam mohlo miminko uhnízdit. Děkuji Ti, že to uděláš. Amen.“

Buk nevstává od modlitby, ale pořád se dívá na kříž a představuje si na něm Pána Ježíše. Cítí, že Spasitel vyslyší jeho modlitbu a budou mít miminko. Buka zaplavuje teplo, i když fouká vítr a je zima. Je mu tady

u Pána Ježíše dobře, že ho ani nenapadá vstávat z trávy, ve které klečí. Marně mu Zlatan nutí míček. Buk chce být s Pánem Ježíšem a s nikým jiným.

Pes se však nedá, a tak mu nakonec hoch míček bere z tlamy a hází hodně daleko. Vstává a má v duši velkou radost. Skáče, běhá, hází psovi míček. Raduje se, že budou mít miminko.

Když se pes dost vyběhá, tak už chlapec spěchá domů. Hned ve dveřích zvolá: „Maminko, ještě jsi smutná?“

„Nejsem smutná, jenom přemýšlím, jak to u nás bude, až půjdu pracovat do nemocnice.“

„Už nepřemýšlej!“

„A proč?“

„Protože budeš mít miminko v bříšku.“

„Jak to víš, Buku?“

„Modlil jsem se k Pánu Ježíši. Budeš mít miminko a já nepůjdu do školky.“

Maminka už neříká nic, ale tomu, co říká Buk, málo věří. Přece už s tatínkem Pána Boha tolik o miminko prosili. Přesto ho chválí: „Jsi hodný, že ses za miminko modlil.“

Večer pak hoch vypráví tatínkovi a mamince o své modlitbě pod stromem. Pomalu začínají věřit i rodiče. Všichni jsou moc šťastni. Ale přece jenom nejšťastnější je Buk. Vybarvuje si žluté dnešní hvězdičku. Může si však vyžlutit i hvězdičku, která zůstala prázdná, když postříkal holky špinavou vodou z kaluže.

11. Zlaté prasátko

Buk se probouzí do ranního šera a hned ví, že je dnes Štědrý den. Vyskakuje z lůžka a běží do kuchyně, kde už pracuje maminka.

„Máme Štědrý den,“ volá mezi dveřmi a vzápětí objímá maminku kolem pasu.

„Konečně ses dočkal,“ odpovídá maminka, uvolňuje se z chlapcova sevření a spíná jeho ruce k modlitbě.

Přikrčí se, aby byla podobně vysoká jako Buk, a přitom se modlí: „Děkujeme, nebeský Otče, za nový den, za Štědrý den. Radujeme se, že v noci budeme oslavovat narození Tvého Syna Ježíše Krista. Pomáhej nám, prosíme, ať je dnešek krásný, obětujeme ti půst za lidi, kteří ani o Vánocích nemají pokoj, protože je sužují války, bída nebo i hlad. Amen.“

„Dneska je půst?“ zeptá se chlapec hned po skončení modlitby.

„Budeme jíst skromně, až večer bude slavnostní večeře.“

„Co je to ‚skromně‘?“

„Ke snídani si sníš krajíček chleba lehce namazaný máslem, k tomu se napiješ teplého mléka nebo kakaá.“

„A co bude snídat tatínek?“

„Tatínek dneska nechce jíst nic. Napije se jenom vody. Drží úplný půst.“

„A proč?“

„Dělá to pro Ježíška. Chce mu ukázat, že ho má rád. Vydrží to kvůli Ježíškovi.“

„Ježíšek bude mít z toho radost?“

„Určitě, velkou radost,“ odpovídá maminka a dodává: „Za úplný půst dostane tatínek odměnu.“

„Jakou?“

„Uvidí zlaté prasátko.“

„Zlaté prasátko? A kde ho uvidí?“

„Někde doma. Prasátko se mu samo ukáže.“

Buk na to zvolá: „Já chci také vidět zlaté prasátko.“

„To bys musel držet úplný půst. Pít jenom vodu a nic dalšího nejíst.“

„Budu držet půst.“

„Ale takový půst není pro děti. Mohl bys být slabý, třeba by ti bylo špatně od žaludku. A přitom bys měl velký hlad.“

„Budu držet půst s tatínkem a uvidím s ním zlaté prasátko.“

„Ale já už pro tebe chystám snídani.“

„Žádná snídane, držím úplný půst.“

„Ale pod jednou podmínkou,“ vstupuje mu do řeči maminka, „kdyby ti bylo špatně, tak hned přijdeš a najíš se.“

„A kde je tatínek?“

„Je v pokoji. Ale tam dneska nikdo nesmí. Ani já tam nevkročím. Jenom tatínek.“

„A tam bude večer stromek a dárky?“

„Ano.“

„Půjdu si hrát,“ rozhoduje se Buk.

Ale když si v pokojíčku vytáhne i ty nejlepší hračky, které má, tak si stejně nehraje. Stále myslí na jediné: na zlaté prasátko. A také se hlásí stále silněji hlad. Už několikrát mu kručelo v břiše.

Buk odkládá hračky a pomalu jde do kuchyně. Tam si stěžuje mamince: „Já mám hrozný hlad.“

„Když se někdo postí, tak má hlad. Už jsi to vydržel dost dlouho, dám ti najíst.“

„Ale to už neuvidím zlaté prasátko.“

„Neuvidíš. Tatínek ti poví, jak vypadá.“

„Nebudu jíst, půst vydržím,“ zvolá odhodlaně Buk a odchází z kuchyně.

Za chvíli vychází chlapec na dvorek a zahradu, kde se dívá do krmítka pro ptáčky. Přitom jim říká: „Vy se máte. Nazobete si zrníček, kolik chcete. Žádný půst nemáte.“

Vzápětí se Buk přistihne, jak sahá do krmítka, aby si tam vzal nějaká zrníčka. Jé, ty budou pěkně křupat mezi zuby. Už nabírá zrníčka mezi prsty a míří s nimi do pusy. To si pochutnám. V tom nad ním zapíská ptáček. Hoch se zastydí. Ptáčkům beru jejich zrníčka a oni mají hlad. Vrací semínka do krmítka a hladový se dává do obchůzky zahrady.

Blíží se poledne a také tatínek má hlad. Zamíří do kuchyně a nahlédne do ledničky. Svádí ho to. Vezmu si jenom kousek a pak zase budu držet půst.

„Tatínku,“ volá na něho maminka, „Buk drží půst, aby uviděl prasátko, a ty budeš jíst?“

„Buk drží půst? To nevím.“

„Teď už to víš. Chce vidět zlaté prasátko tak jako ty.“

„Jestliže Buk nejí, tak já to vydržím taky. To by bylo, aby malý kluk nejedl, a já bych si něco vzal.“

„Vy moji hrdinové!“ směje se maminka, „do večera je daleko, měli byste s tím postem přestat.“

Ale to už je tatínek na zahradě, kde vyhledává Buka. Zeptá se ho: „Ty dneska nic nejíš?“

„Držím půst, abych uviděl zlaté prasátko.“

Tatínek příkyvuje a říká: „Já držím půst jako dárek pro Pána Ježíše a za odměnu uvidím zlaté prasátko.“

„Já to chci také tak,“ přizvukuje Buk, ale pak obejme tatínka kolem nohou a rozpláče se. Přitom se přiznává: „Já mám hrozný hlad, já to do večera nevydržím.“

Tatínek zvedá Buka do náruče, hladí ho, až se chlapec uklidní. Pak mu tiše říká: „Buku, já se postím a dělám tak dárek pro Pána Ježíše a za odměnu uvidím zlaté prasátko. Ty už dárek pro Pána Ježíše máš, proto také uvidíš prasátko.“

„Jaký mám dáreček?“

„No přece máš betlém plný žlutých hvězdiček. Ani jednu černou a dvě malé červené, to máš krásný dárek. Dáš ho Ježíškovi a jistě uvidíš zlaté prasátko.“

„Tatínku, opravdu to tak bude?“

„Buku, copak jsem ti někdy lhal?“

„Ne, tatínku, ty nikdy nelžeš.“

„Můžeš se těšit, uvidíš prasátko spolu se mnou. Jenom já ještě musím vydržet půst.“

„Tatínku, ty jsi velký, ty to vydržíš nic nejíst.“

„Musíš mě povzbuzovat, abych to dokázal. I když jsem velký, mám velký hlad.“

„Do toho, tatínku, do toho!“

„A teď hajdy domů, najíst se!“ zvolá tatínek na Buka, který se rychle rozbíhá a běží do kuchyně, kde dostane od maminky skromné jídlo.

Když sní krajíc chleba s máslem a s plátkem sýra, poděkuje mamince a spěchá do svého pokojíčku. Tam si vytahuje výkres s vykreslenými hvězdičkami. Dívá se na ně se zalíbením. Je to dárek pro Ježíška stejně velký jako tatínkův úplný půst. Jak už se těší na večer. Představuje si, jak dá výkres Ježíškovi a pak uvidí za odměnu zlaté prasátko.

12. Štědrý večer

Je Štědrý večer – nejkrásnější večer v celém roce. Kolem stolu se scházejí nejenom rodiče s Bukem, ale přicházejí i babička s dědečkem. Než však začnou jíst kapra s bramborovým salátem, tak tatínek čte příběh o narození Ježíška v Betlémě. Pak se tatínek modlí: „Pane Ježíši, vítáme Tě na zemi. Narodil ses nám jako

miminko a my se Ti klaníme a zpíváme Ti koledy. Prosíme za naše zemřelé, abys je vzal k sobě do nebe. Modlíme se za všechny lidi, aby skončily války a byl všude mír. Požehnej, prosíme, toto jídlo, požehnej nás všechny kolem stolu, ať prožijeme krásné Vánoce. Amen.“

Buk jí kapra, kterého mu maminka vykostila, chutná mu i bramborový salát. Stále se však rozhlíží, jestli uvidí zlaté prasátko.

Tatínek si toho všímá a chlapci vysvětluje: „Prasátko uvidíme až po večeři.“

„Až po večeři...“, povzdechne Buk, „to je ještě za dlouho.“

Když sní rybu, tak se hoch pustí do cukroví a loupe jednu mandarinku za druhou. Čas tak rychle uteče. Ozývá se zvoneček, otevírají se dveře do pokoje, kde září ozdobený stromek.

„Kde je zlaté prasátko?“ ptá se hned Buk.

„Teď zazpíváme,“ usměrňuje ho tatínek.

Hoch se přidává ke zpěvu koled, až nakonec zůstává před betlémem sám. V ruce drží obrázek s vybarvenými hvězdičkami a zpívá: „Jak jsi krásné, neviňátko.“

Nakonec všichni zpívají: „Narodil se Kristus Pán“.

Když zpěv skončí, šeptá tatínek Bukovi: „Pojď se podívat z okna!“

Buk se zadívá do temnoty noci a vzápětí zašeptá: „Zlaté prasátko.“

Také tatínek říká tiše: „Zlaté prasátko.“

Buk ho obdivuje: „Je krásné, a jak se leskne!“

„Je celé zlaté, nádhera,“ přizvukuje tatínek.

Hoch se hned ptá: „Půjdeme se na něho podívat zblízka?“

„Jdeme hned,“ souhlasí tatínek.“

Buk se drží tatínka za ruku a spěchají spolu ven.

„Je tady, zajásá hoch,“ když spatří zlaté prasátko tak nízko, že na něho může sáhnout.

Najednou se však bojí k němu přiblížit.

„Neměj z něho strach. Nic ti neudělá. Je malé,“ povzbuzuje ho tatínek.

Buk se však prasátka bojí. Co kdyby mě kouslo? Anebo se po mně ohnalo?

„Pojď!“ povzbuzuje ho tatínek a bere prasátko do dlaně.

Zvírátko ani nekvikne, ani ocáskem nepohne. Tatínek trhne rukou, aby utrl provázek, na kterém prasátko visí. Pohladí je a podává synovi. Buk konečně překonává strach a rozevívá dlaň, aby na ni přijal prasátko. Pak už se nebojí vůbec, protože prasátko není živé a je potaženo jemným zlatým papírem.

Hoch s prasátkem utíká dovnitř a volá: „Máme krásné zlaté prasátko!“

Dědečkovi, babičce i mamince se prasátko také líbí. Tatínek navrhuje: „Pověsíme ho na stromek.“

Buk souhlasí. Je rád, že se bude moci podívat na zlaté prasátko vždycky, když bude chtít. Na stromku opět prasátko září tak, jak svítilo venku na dvoře. Odráží se v něm totiž všechna světýlka, která jsou rozvěšena kolem něho.

Pak už se rozdávají dárky. Je slyšet radostná zvolání, děkování. Také Buk se těší ze stavebnice a zvírátek, která se mu moc líbí. Jsou jako živá. Hned si jde s nimi hrát. Z krásné velké stavebnice jim staví obydlí, ve kterých se zvírátkům dobře přebývá.

Ale to už je tu maminka a ohlašuje: „Jdeme do kostela. Vydržíš to tam, Buku?“

„Nejsem vůbec ospalý.“

„Dobře, za čtvrt hodiny vycházíme,“ oznamuje maminka.

Hoch však čeká u dveří už za pět minut, a když konečně rodiče přicházejí, tak jim oznamuje: „Babička s dědečkem už šli.“

„Dědeček musí být v kostele dřív. Bude hlídat betlém.“

„A proč?“

„Dnes dojdou do kostela různí lidé a vzácné figurky je třeba hlídat před zloději.“

„Já budu hlídat s dědečkem, prosím,“ žádání hned Buk.

„To se s ním musíme domluvit,“ odpovídá maminka, i když dobře ví, že dědeček to Bukovi určitě neodepře.

V kostele hlídač sedí u betléma a vítá rodinu u jesliček.

„Dědečku, můžu tady být s tebou?“ ptá se Buk hned.

„A budeš tady moci sledovat mši svatou? Vpředu v lavici bys viděl lépe.“

„Vidím odtud na oltář a budu tu s Ježíškem.“

„Dobře,“ souhlasí dědeček i rodiče, kteří si jdou sednout do lavice k babičce.

Buk obdivuje krásný betlém a zvláště se mu líbí Ježíšek v jesličkách. Také Panna Maria se svatým Josefem jsou krásní. Dívá se na stáda oveček, které přicházejí se svými pastýři.

Ozývá se zvonek a začíná slavná mše svatá. Buk sleduje dění u oltáře, také odpovídá a zpívá. U betléma je klid až do chvíle, kdy věřící nesou k oltáři dary chleba a vína. Zároveň přistupuje k betlému nějaký starý pán. Dědeček se na něho jenom podívá, ale hned se zase věnuje dění na oltáři. Říká si, že takový starý člověk tu nic špatného dělat nebude. Zřejmě se přišel pomodlit.

Buka však starý pán zajímá. Je tak zvláště oblečený. Na kabátě má velké kapsy, do kterých má zasunuté ruce. Jeho obličej kryje plnovous, vlasy má dlouhé a šedivé. Starý pán se rozhlíží. Nikoho nevidí. Nevšímá si ani Buka přitisknutého ke sloupu, který drží klenbu kostela. Hoch zapomíná dýchat, když starý pán natahuje ruku a vzápětí drží v ruce figurku pastýře. Ještě jednou se rozhlédne a pak ji vsunuje do velké kapsy kabátu.

Bukovi je to hned jasné: je to zloděj. Musím to oznámit dědečkovi. Ale co když ho vyplaším a on uteče i s figurkou pastýře? Co mám dělat? Křičet? Zastoupit mu cestu?

Ted' si zloděj všimá Buka a tuší, že ho kluk spatřil při krádeži. Chce rychle zmizet.

Ne, utéct nesmí, rozhoduje se Buk. Ale když zloděj prchá, tak dokáže pouze zakřičet: „Zloděj, zloděj!“

Hlas plný úzkosti a strachu se rozléhá celým kostelem, když varhany před chvílí utichly.

Dědeček okamžitě vstává, ale zloděj už má náskok, který nemůže hlídač stáhnout.

„Zloděj!“ zakřičí ještě jednou Buk.

Zloděj chvátá ještě rychleji a už se blíží k východu z kostela. Buk s dědečkem spěchají za ním. „Nechytneme ho, uteče nám,“ nařiká dědeček.

Ale to už běží za zlodějem tatínek, který slyšel Bukovo volání. Chlapec se strachuje, jestli tatínek zloděje chytne. Zloděj spěchá, jeho pronásledovatel ho dohání. Je mnohem rychlejší. Dostihuje starého pána před východem z kostela. Chytá ho kolem ramen, přibíhají další muži a zloděje odvádějí do sakristie.

Mše svatá pokračuje dál. Buk je pro lidi malý hrdina, který spatřil zloděje a zavolal o pomoc. Buk se jako hrdina necítí. Pro Buka je hrdinou tatínek, který zloděje dostihl a vůbec se ho nebál. Buk stále znovu šeptá Ježíškovi: „Děkuji ti za tatínka. Děkuji. Moc děkuji.“

Ale pak chce poděkovat i za maminku. Ted' už nic nešeptá, jenom Ježíškovi připomíná miminko, po kterém maminka tak touží.

13. Buk vypráví dětem

Krásný betlém v kostele navštěvuje o Vánocích mnoho lidí. Zvláště rodiny s dětmi zamíří při odpolední procházce do chrámu, aby si prohlédly betlémský chlév s Jezulátkem, Pannou Marií a svatým Josefem. Děvčatům i chlapcům se líbí také pastýři s ovečkami i tři králové, kteří přijíždějí za Ježíškem na velbloudech.

Věřící si rozdělili služby tak, aby pořád někdo v kostele byl. Dnes má hlídat betlém dědeček.

Buk prosí při slavnostním obědě: „Dědečku, vezmi mě s sebou. Pomůžu ti hlídat.“

„Hlídáš lépe než já. Ale nevím, jaký mají plán rodiče na dnešní odpoledne.“

Buk se hned obrací na maminku a tatínka. „Mohu jít s dědečkem hlídat betlém?“

Rodiče se domlouvají a pak maminka říká: „Můžeš, alespoň tam nebude dědeček sám.“

„Hurá!“ jásá hoch a slibuje: „Na zloděje zaječím, a on hned figurku pustí.“

„Doufám, že to nebude třeba,“ ujišťuje dědeček, „bývá tam klid a pohoda.“

Buk se obléká a přitom si nahlas plánuje: „Budu dávat pozor jako ostříž.“

V kostele pak Buk skutečně číhá, ale je to zbytečné. Naslouchá přitom dospělým, jak odpovídají dětem na jejich otázky.

Děvčátko vidí asi betlém poprvé, protože se ptá: „Jak se jmenuje to miminko?“

Maminka toho neví o moc víc. „To je Santa Klaus.“

Děvčátku se to nelíbí, proto protestuje: „Santa Klaus je přece velký. Má na zádech pytel s dárky.“

Maminka přemýšlí a pak vysvětluje: „To je Santa Klaus, když byl maličký.“

Děvčátku se to však nezdá, a proto navrhuje: „A není to Mikuláš, když byl miminko?“

„Možná, já fakt nevím, Adélko.“

Buk nechápe, že ani maminka holčičky neví, kdo je v jesličkách. „Měl bych jim to říct.“ Přece jenom však nemá odvahu. „Co když mě ta maminka okřikne? Anebo mně ta Adélka nebude věřit?“

Ale když se Buk dozví od Adélčiny maminky, že na velbloudech přijeli čeští králové a lidé s dary v náručí jsou prodavači, tak už to nevydrží. Přistupuje k Adélce a poučuje ji: „To miminko v jesličkách je Ježíšek.“

„Ano, Ježíšek,“ jása děvčátko, „Ježíšek přece nosí dárečky.“

Mamince se nelíbí, že je nějaký malý kluk poučuje. Proto se ho zeptá: „Jak to, že to znáš?“

„Hlídám tu betlém.“

„Hlídáš jej sám?“

„S dědečkem,“ odpovídá Buk a ukazuje na pravého hlídače.

Maminka dědečka zdraví a Buk může vysvětlit Adélce, že vedle jesliček jsou rodiče Ježíška.

Děvčátko skočí Bukovi do řeči: „A proč jsou v porodnici kráva a osel?“

„Všechny domy byly plné. Nebylo místo. Nakonec našli jeskyni, kde byli i vůl s oslem. Ale bylo tam teplo. Zvířata Ježíška zahřívala. Dýchala na něho.“

„A co nesou ti čeští králové?“

„To jsou králové z Východu. Přinášejí Ježíškovi dary: zlato, kadidlo a myrhu.“

„A co ti prodavači? Kde mají své obchody?“

„To nejsou prodavači. Jsou to lidé z Betléma a přinášejí své dary: ovoce, buchtu, mléko, chléb.“

„A proč tamti lidé klekají? I králové klekají.“

„Ježíšek je Boží Syn. I my se klaníme Božím Synu.“

„Jak?“

Buk si kleká a říká: „Takhle.“

Adélka Buka napodobuje a kleká si vedle něho. Buk přitom šeptá: „Klaníme se ti, náš milý Ježíšku.“

Když děti vstanou, tak Adélčina maminka říká Bukovi: „Ty bys mohl být farář.“

„Až vyrostu, budu knězem.“

„Kdo je to kněz?“ ptá se Adélka.

„Ten bydlí tady v kostele,“ odpovídá jí maminka a táhne za ruku svou dceru ven.

Adélce se však Buk líbí, nechce se jí z kostela pryč, a tak alespoň malému hlídači mává.

Dědeček přistupuje k Bukovi a chválí ho: „Pěkně jsi to Adélce vysvětlil.“

„Ona nic nevěděla a maminka jí říkala nesmysly.“

Dědeček přikyvuje, ale pak se zeptá: „Jestlipak víš, Buku, o kom jsi Adélce neřekl?“

Buk si tiše říká: „O Ježíškovi jsem jí pověděl, o Panně Marii a svatém Josefovi taky. O volu a oslu jsme mluvili. Na tři krále se mě Adélka ptala.“

Dědeček mu pomáhá. „Kdo přišel do stáje jako první?“

Buk zavýskne. „Jasně, už to vím, přece pastýři s ovečkami. Jak jsem na ně mohl zapomenout? Měli to do chléva kousek.“

„Myslíš?“

„Sešli z kopce a poklonili se Ježíškovi.“

„Kdepak! Pole pastýřů je od jeskyně narození pěkně daleko. Pastýři tehdy ve svatou noc už leželi zabalení do kožichů. Vzhůru byl jenom mladý Jáchym, který držel noční hlídku. Vtom z nebe sestupovali andělé a zvěštovali pastýřům, že v Betlémě se narodil Spasitel.“

Pastýři vylézali z kožichů a volali jeden na druhého: „Jdeme tam! Honem do Betléma!“

Jáchym chtěl jít s ostatními také, ale nejstarší Bartoloměj mu nařídil: „Hlídej stáda. Máš přece dneska noční hlídku.“

Pastýři odešli, aby se poklonili Ježíškovi. Jáchym se za nimi smutně díval. Tu se k němu přiblížil jeden z andělů a sdělil mu: „Běž i ty do Betléma.“

„Nemohu, musím hlídat stáda,“ odvětil mu Jáchym.

„My andělé ti je pohlídáme. Neboj se a běž! Žádná ovečka se ti neztratí.“

Jáchym se vydal na cestu. Dostihl své druhy až ve chvíli, když se klaněli Ježíškovi. Poklekl také a radoval se z jeho narození. V jeskyni bylo všem dobře a nikomu z pastýřů se nechtělo odejít. Zůstali tam dost dlouho, než se rozloučili.

Jakmile se pastýři otočili k odchodu, spatřil Bartoloměj mladého Jáchyma. „Co tu děláš? Máš hlídat stáda!“

„Andělé mi je hlídají.“

„Co to vykládáš za nesmysly? Jestli se něco stalo s ovci, tak už pastýřem nebudeš. Skončíš mezi námi.“

Pastýři se rychle vraceli ke svým stádům a měli strach, jestli se jim něco nestalo. Mohli je napadnout vlci, ukrást zloději.

Jenom Jáchym byl klidný. Věděl, že stáda hlídali andělé.

Když pastýři dorazili na místo pastvy, našli stáda pokojně odpočívat. Všechno bylo v nejlepším pořádku. Teď už Jáchymovi všichni věřili, že stáda střežili andělé.“

Dědeček končí vyprávění a vítá v kostele další rodinu s dětmi. Buk ukazuje dětem figurky v betlémě. Tentokrát už na pastýře nezapomene. S nadšením vypráví, jak spěchali do Betléma poklonit se Ježíškovi.

14. Tříkrálová sbírka

Tříkrálová sbírka. Buk už se několik dnů těší na příchod tří králů. Kdysi dávno v Betlémě přinesli tři králové Ježíškovi dary: zlato, kadidlo a myrhu. Ti dnešní králové chodí od domu k domu a do pokladničky sbírají peníze pro nemocné a staré lidi. Pán Ježíš má z takového daru velkou radost, a proto je sbírka darem i pro něho.

Buk se dočkal, králové jsou konečně tu. Tři děti mají na hlavě krásné koruny a první z nich nese na tyčce zářivou kometu. Zpívají písničku „My tři králové jdeme k vám...“ Přichází s nimi paní, která má pokladničku, do které maminka vkládá peníze.

Žena děkuje a říká: „To jsou peníze pro staré lidi. Můžeme se tak lépe o ně postarat.“

Tři králové jsou zmrzlí, a tak maminka přináší hodně teplý čaj pro ně i pro hodnou paní. Buk vede tři krále ke stromečku, aby si z něho utrhlí sladkou ozdobu. Maminka přináší vánočku a cukroví. Králům moc chutná, ale jenom co vypijí čaj, tak je jejich vedoucí vyzývá: „Jdeme koledovat dál.“

Vycházejí ven na ulici a Buk jim s maminkou mávají. Králové jim odpovídají, kývají kometou a za chvíli už zpívají před sousedním domem. V Bukovi v té chvíli klíčí nápad: budu také králem a udělám sbírku pro staré.

Doma by maminka nejraději vařila, ale syn jí nedá pokoj – musí vyrábět kometu. Buk si ji vybarvuje podobně, jako vymalovával hvězdy v adventu. Doma se najde i krabice, do které maminka vyřezává otvor. Do něho se budou vkládat peníze. Buk je králem sám, a tak nemůže zpívat píseň o třech králich. Proto si opakuje koledy, které zná. Po obědě mu maminka šije plášť. A když potom tatínek přijde z práce, tak je Buk na koledování připraven. Tatínkovi se to líbí, a když Buk zazpívá krásně celou koledu „Jak jsi krásné, neviňátko“, tak mu vkládá do pokladničky peníze.

„Děkuji!“ jása Buk a povzbuzuje maminku, aby vyšli ke strýcovi, tetě i ke známým.

Bukovi se koledování moc líbí. Všude je radostně vítají a tleskají, když jim koledník zazpívá jednu, dvě i tři koledy. Přibývá i peněz v pokladničce, kterou opatruje maminka. Na stole je všude cukroví, které Buk bez zábran konzumuje.

Vracejí se domů až večer. Na koledníka padá najednou taková únava, že se sotva umyje, pojezdí kartáčkem zuby a došourá se k posteli. Bez modlení spát nejde, ale zmůže se pouze na jednu větu: „Pane Ježíši, děkuji, že jsem byl králem a vykoledoval jsem peníze pro staré lidi.“

Když uléhá, má už přivřené oči. Jakmile se uvelebí na polštář, okamžitě usíná.

Maminka ho lehce přikrývá, dělá mu křížek na čelo a modlí se: „Děkuji ti, nebeský Otče, za celý den s Bukem. Byl dneska moc hodný. Pane Ježíši, buď stále králem jeho srdce.“

Na druhý den ráno, když se dobře vyspal, je Buk zase čilý jako rybička.

Po snídani se hned ptá: „Můžu jít za babičkou a dědečkem?“

Maminka si myslí, že i tam půjde syn koledovat, a proto mu to dovoluje. Ani ji nenapadne, že má jiné úmysly.

Buk běží po schodech dolů a mezi dveřmi volá: „Babičko, dědečku, nesu vám peníze.“

„Co?“ ptá se dědeček a dívá se na babičku, jestli se nepřeslechl.

„Peníze,“ odpovídá hoch.

„Peníze?“ diví se také babička.

Buk staví pokladničku na stůl a vysvětluje: „Včera jsem dělal krále a sbíral jsem peníze pro staré lidi.“

„A my jsme ti staří lidé,“ chápe už babička, co Buk zamýšlí.

Dědeček otevírá pokladničku a počítá peníze. Když je všechny vyloží na prostřenou noviny, tak oznámí: „3 650 korun. Tolik peněz jsi Buku vykoledoval?“

„Je to pro potřebné,“ zdůrazňuje hoch, „takže si kupte, co potřebujete.“

Babička se na vnoučka usměje a říká: „Moc ti za vykoledované peníze děkujeme. Ano, jsme staří, ale máme všechno, co potřebujeme. Peníze patří tomu, kdo má nouzi. Domluvíme se s maminkou a zaneseme peníze těm, kteří mají nedostatek.“

Buk však s tím není spokojený. „Vykoledoval jsem peníze pro vás.“

„Myslel jsi to velmi dobře. Ale sám vidíš, že my z těch peněz radost nemáme. Zaneseme je spolu tam, kde se budou radovat, když jim peníze předáme.“

„Tak jo,“ souhlasí už Buk a těší se na cestu s babičkou.

Maminka se vším souhlasí, a tak se hoch dobře obléká, protože venku je velká zima. Na hlavu si vsazuje korunu, protože přece přijde s dárkem tak, jak tehdy přišli králové za Ježíškem do Betléma.

Buk je zvědavý, a proto se babičky ptá: „Kam jdeme?“

„Vezmeme auto a za peníze nakoupíme různé potraviny. Zavezeme je mamince, která je sama na tři děvčata a dva kluky. Mají nouzi, děti kolikrát hladoví.“

„Hurá, jdeme nakupovat pro chudé,“ jása Buk a usedá do sedačky na zadním sedadle.

V obchodě pak hoch bez koruny na hlavě nosí zboží, na které babička ukáže. Moc ho baví ukládat do vozíku mouku, cukr, rýži a další potraviny od masa až po sýry. Ještě s větší chutí vybírá pomeranče, mandarinky, citrony a jablka. Na řadu přijdou i brambory a další zelenina. Ale největší radost dělá Bukovi, když může vybírat mezi cukrovinkami bonbony, oplatky, sušenky, ale i hady a další sladkosti, které má sám rád.

S plným vozíkem přijíždějí k pokladně, kde je výsledná částka přes čtyři tisíce. Babička ráda doplatí, co chybí. Pak už mohou odvézt vozík k autu, kde překládají zboží do kufru.

V autě si Buk opět dává na hlavu korunu, a když babička zastaví před nevzhledným domkem, tak vybíhá k jeho dveřím a mačká zvonek. Přibíhá mu otevřít chumel dětí. Když spatří Buka v královské koruně, tak všechny couvnou a ty nejmenší se snad i trochu bojí. Buk spustí svou oblíbenou koledu „Jak jsi krásné, neviňátko“. Děti i se svou maminkou poslouchají a pak i zatleskají.

Slova se ujímá babička: „Tři králové přinesli Ježíškovi dary – zlato, kadidlo a myrhu. My máme sice jenom jednoho krále, ale on pro vás vykoledoval dary, které vám přinášíme. Pojd'te se podívat. Napřed si ale oblečte bundičky, je velká zima.“

Babička otevírá kufr auta a za chvíli jsou děti s maminkou kolem ní a vydechnou údivem, když spatří hromadu jídla. „Maminko, můžete jít domů a děti vám budou nosit jednotlivé věci.“

„To není možné, to není možné. My máme jídlo, nemusíme nikde žebrot,“ jása maminka a pláče radostí.

Babička s Bukem vyndávají potraviny z kufru a podávají je dětem tak, jak přicházejí. Všechny se radují, ale přímo propuknou v jásot, když dostávají bonbony a další sladkosti.

Konečně je kufr prázdný. Přibíhá maminka dětí a volá: „To není možné! Tolik věcí! Z toho budeme žít dlouho. Kde jste na to vzali peníze?“

Babička ukazuje na vnuka a říká: „Král vykoledoval peníze, za které jsme koupili potraviny. Užijte si je v radosti.“

„Moc děkujeme, moc děkujeme. Stále nemohu uvěřit, že jsme dostali tak velký dar. Děti, také poděkujte.“

„Děkujeme, děkujeme,“ volají děti jeden přes druhého.

A když potom babička s Bukem usedají do auta, tak jim všechny děti mávají na rozloučenou. A pak utíkají za autem, dokud jim nezmizí za zatáčkou.

15. Sněhulák

Konečně napadl sníh. Buk běží hned po snídani na zahradu za dědečkem a pomáhá mu odhrnovat sníh ze dvorku a z chodníků. Přitom se honí se psem Zlatanem, kterého klouzání a padání do sněhu moc baví.

Psovi se sníh lepí na kudrnaté chlupy. „Jé, sněhulák!“ volá na něho Buk.

Dědeček přikyvuje, hází na Zlatana plnou lopatu sněhu a volá na něj: „Sněhulák a běhá!“

Chlapec jása: „Postavíme sněhuláka.“

„Jakého sněhuláka?“

„Takového normálního.“

Dědeček však s tím spokojený není. „Postavíme sněhuláka, který bude běhat jako Zlatan.“

Buk se směje. „To přece nejde. Sněhulák není živý.“

„A co kdybychom sněhuláka oživil?“

„Ale copak to jde?“ pochybuje Buk.

„Všechno jde, když se chce,“ říká dědeček přísloví, které často opakuje.

A protože to dědeček říká vážně, tak se Buk ptá: „Jak to uděláš?“

„Budu kouzlit.“

„Ty umíš kouzlit, dědečku?“

„To víš, že umím. Budu kouzlit tak, že sněhulák se bude brouzdat ve sněhu po celé zahradě.“

Hoch by se byl rád ptal ještě dál, ale maminka ho volá z okna ke svačině.

„Mami, ještě chvíli!“

Dědeček však posílá vnuka domů. „Běž se najíst, budeš potřebovat hodně sil.“

Jakmile hoch odběhne, začíná dědeček stavět sněhuláka, který bude běhat po zahradě jako Zlatan.

Buk svačí co nejrychleji, jak umí. Přitom mamince prozrazuje: „Stavíme s dědečkem sněhuláka. Bude běhat po zahradě jako Zlatan.“

„To přece nejde,“ nesouhlasí maminka.

Buk se nakloní k mamince a šeptá jí: „Dědeček bude kouzlit.“

„Kouzlit?“ podívá se maminka, „na to se musím taky podívat.“

Buk si nacpe do pusy poslední kousek rohlíku, poděkuje a spěchá od stolu. Nakoukne ven z okna a zvolá: „Dědeček už má jednu kouli sněhuláka hotovou.“

Než se však hoch obleče a doběhne na zahradu, tak už má sněhulák na sobě dvě koule.

„Hlavu si uválíš ty!“ vyzývá dědeček chlapce, který se s chutí pouští hned do práce.

Brzy má sněhulák hlavu a také ruce a čepici z kastrolu, který přinesla babička. Přichází i maminka, která se těší, jak dědeček bude kouzlit. Buk sleduje každý pohyb kouzelníka, babička pohybuje hlavou, jako by chtěla říct: „Co ten dědeček vymyslí?“

Konečně je sněhulák hotový, kouzelník se staví proti němu a začíná pronášet kouzelnickou formuli: „Habraka, mámaka, sněhuláku, ať chodíš!“

Sněhulák se však ani nepohne.

Dědeček se zlobí a zvyšuje hlas: „Tak budeš poslouchat nebo ne? Habraka, mámaka, sněhuláku, hned začni chodit!“

Bílý krasavec se však ani nepohne.

Dědeček se obrací na vnuka. „Nevíš, proč sněhulák neposlouchá?“

„Asi nejsi dobrý kouzelník.“

„Buku, ty mi nevěříš, že jsem kouzelník?“

Hoch neví, co má na to odpovědět. Na pomoc mu přichází babička, když říká: „Až se sněhulák pohne, tak budeš dobrý kouzelník.“

Dědeček přemýšlí a drbe se za uchem. Pak však náhle zvolá: „Už vím, co sněhulák chce. Musím se postavit za něho.“

Kouzelník se staví za sněhuláka a zvolá hodně nahlas: „Habraka, mámaka, sněhuláku, pohni se z místa!“

Všichni s napětím pozorují sněhového panáka. Najednou se pohne, pak znovu a za chvíli ještě jednou.

„Buk jáásá: „Hurá, dědeček je kouzelník. Já budu také kouzelník. Víím, co mám říkat!“

„Dobře,“ souhlasí dědeček a uvolňuje místo za sněhulákem.

Buk si tam stoupá a zvolá hodně nahlas: „Habraka, mámaka, sněhuláku, pohni se z místa!“

Nic se však neděje,

Buk volá znovu, a když je to opět bez výsledku, tak zklamaně prohlásí: „Nejsem kouzelník.“

„Pojď, zkusíme to spolu,“ zve dědeček zklamaného chlapce a staví se vedle něho za sněhuláka.

Spolu pak na něho volají: „Hábraka, mámraka, sněhuláku, pohni se!“

Dědeček natahuje nohu a ždouchá do něčeho pod sněhulákem, který tak popojede o kus dál.

Buk si toho všimá. Kleká si na kolena a odhrabává sníh. Za chvíli je jasné, že pod sněhulákem jsou boby, které předtím nebyly vidět.

„Jsou tam boby, sněhulák jezdí na bobech,“ jáásá Buk, že přišel na kouzlo.

„Výborně,“ chválí hocha dědeček a vyhrabuje před sněhulákem provaz, za který táhne boby i se sněhulákem po celé zahradě.

Buk táhne provaz s ním a hrají si tak na koně, které táhnou vůz se sněhulákem. Přitom jim podkluzují boty a padají do sněhu, zatímco sněhulák hrdě stojí na bobech. Maminka s babičkou odcházejí rozesmáté domů, protože je jim už zima.

Dědeček zastavuje a říká: „Potrestáme kluky, kteří nám vloni shodili sněhuláka.“

„Jak?“ nechápe Buk.

„Zavezeme sněhuláka ke stromům u cesty ze školy. Tam, kde jsme vloni postavili sněhuláka a kluci ho rozbili. Bobby pěkně schováme do sněhu a dobře se schováme. Až budou chtít kluci sněhuláka rozbít, tak zatáhneme za provaz a sněhulák jim ujede.“

Buk je nadšený, že takto kluky vytrestají. Jde brzy spát, aby mohl jít s dědečkem ke škole. Tam se vše daří podle plánu. Sněhulák upevněný na boby krásně stojí a sníh kolem něho je pěkně uhlazený. Dědeček s Bukem jsou schováni za stromem.

Netrvá to dlouho a kluci vyběhají ze školy. Jakmile spatří sněhuláka, utíkají k němu. „Shodíme ho. To bude sranda!“

Jakmile se však k němu přiblíží, dědeček zatáhne za provaz a se sněhulákem popojede. Kluci se jezdicího sněhuláka leknou. Do toho dědeček zavolá silným hlasem: „Darebáci, nechte sněhuláka na pokoji, nebo uvidíte!“

Kluci na nic nečekají. Prchají pryč a ani jednou se neohlédnou.“

„Jedny máme za sebou. Ale přijdou další,“ předpovídá dědeček.

S nimi to dopadá stejně. I oni se strachem utíkají pryč. Pak už jedou dědeček s Bukem domů. Jsou šťastni, že už kluci dají sněhulákům pokoj. A děti si jich tam mohou postavit tolik, kolik budou chtít.

16. Pohádka pomáhá

Buk se budí do zamračeného zimního rána. Napřed otevře jedno oko, potom druhé. Pak zase obě zavře, jako by chtěl znovu usnout. Ale spát se mu již nechce. Proto vysouvá zpod přikrývky jednu nohu, pak i druhou. A když se posadí, tak zívne a zavolá: „Mamí!“

„Copak se děje?“ odpovídá maminka z kuchyně.

„Pojď sem!“

„Tak se to neříká.“

Buk se odmlčí a pak ze sebe dostane neochotně: „Prosím.“

Maminka mu položí mu ruku na hlavu. „Nemocný nejsi, tak proč jsi tak protivný?“

„Nejsem protivný.“

„Mračíš se, úsměv ti uletěl, mručíš jako medvěd.“

„A co mám dělat, když se mi nic nechce?“

„A jestlipak ses pomodlil?“

Buk sklopí ještě více hlavu a přiznává: „Ne. Zapomněl jsem na to.“

„Pomodlíme spolu,“ rozhoduje se maminka a sedá si na židli vedle chlapcovy postele.

„Nebeský Otče,“ říká maminka, „děkujeme Ti, že jsme se probudili do nového dne. Můžeme vstát, jíst, běhat, hrát si nebo pracovat. Prosíme, požehnej nám tento den, abychom ho prožili jako hodné Boží děti. Myslíme také na lidi, kteří mají bídu a hlad. Pomoz jim, pošli jim někoho. Panno Maria, nebeská maminko, opatruj nás a povzbuzuj k dobrému. Amen.“

Buk sám připojuje: „Můj milý anděli strážný, děkuji ti, že jsi stále se mnou, dávej mi dobrá vnuknutí, chraň mě ode všeho zlého, pros za mne Pána Ježíše, aby mé jednání i má slova byla ve shodě s vůlí Boží. Amen.“

„Tak co, už jsi veselejší?“ zeptá se maminka po skončení modlitby.

„Moc mi to nepomohlo,“ mumlá Buk.

„Musíš se také snažit. Nemračit se, vyskočit, umýt se a hned ti bude veseleji.“

„Dneska to nejde.“

„Ale jde, jenom musíš chtít. Víš, co? Já ti o tom povím pohádku.“

„Ano, maminko, pohádku, po ní se mi bude dobře vstávat,“ říká tentokrát už svým jasným hlasem chlapec a zavrtává se zpět pod přikrývku.

Maminka se zamyslí a pak začíná vyprávět: „Jednoho rána odešel tatínek medvěd shánět potravu. Medvědice mu zamávala na rozloučenou a vrátila se ke svým třem mlád'atům.

Za chvíli je budí: „Benino, Makvaji a Lipane, vstáváme, jdeme na snídani.“

Medvíďata jsou hned vzhůru. Ozývá se veselé mručení a za chvíli se za medvědicí z brlohu vypoťácejí ještě rozespálí Benino a Makvaj.

„Kde je Lipánek?“ ptá se medvědice na nejmenšího z trojice mlád'at.

„Nechce se mu vstávat,“ sděluje největší Benino.

Medvědice nakukuje do nory a volá: „Lipane, vstávej. Nebudeme na tebe čekat.“

Lipan vylézá ze svého pelechu a vybatolí se z nory ven. Medvědice ho pochválí, ale zároveň i napomene: „Lipánku, nebuď protivný. Raduj se, že můžeš jít na snídani.“

„Nemám vůbec hlad,“ odpovídá mládě, ale jeho máma už na to nic neříká.

Mohutná hnědá samice se dává na pochod. Následují ji Benino a Makvaj. Lipan hned od začátku ztrácí. Posedává a přitom brble: „Proč mám jít na snídani, když nemám hlad?“

Medvědice se ohlédne, a když nespátří nejmenšího, tak na něho počká. A když dojde, tak mu pořádně vyčiní: „Jestli se ztratíš, tak si potom dělej, co chceš.“

Lipanovi se zalíbí to, co řekla medvědice na konec: „Dělej si, co chceš“. Rozhoduje se hned: udělám si, co chci. Vráťím se do nory, vlezu do pelíšku a budu spát. Chvilí jde za mámou a dvěma sourozenci, ale pak se otáčí a peláší nazpět do nory. Najednou mu nevádí, že musí běžet, že je udýchaný. Už se vidí ve svém pelíšku a utíká, co nejrychleji, aby ho medvědice nedostihla a nevolala zpět.

Lipan běží a běží, ale nora nikde. Musím rychleji, povzbuzuje sám sebe. Už nemůže, ale do nory nedorazí. Poznává, že zabloudil. Sedá si na okraj pěšiny, aby si vydechl. V tom slyší dunění. Strašně se poleká a schovává se do keře. Sotva se usadí, tak po pěšině proběhne stádo velkých zvířat. Lipan je ještě malý, a tak neví, že to jsou jeleni se svými rodinami.

Lipan je v křoví a bojí se vylézt ven. Ale má tak velký hlad, že to v úkrytu nevydrží, vylézá ven na pěšinu. Doufá, že ho stezka dovede na palouk, kde bude dostatek malin. Nabaští se jich a bude po hladu.

Les skutečně řídne, ale namísto palouku se objevuje mezi stromy hladina jezírka. Zaraduje se: „Tu se napiji, mám tak hrozitánskou žízeň.“ Spěchá k vodě, ale jakmile vyběhne ze zatáčky, tak se ocitne u stáda jelenů.

Hned si ho všímá statný paroháč a medvěd, i když je malý, se mu nelíbí. Rozbíhá se proti němu, aby ho nabral na parohy. Lipan mu však uhýbá z pěšiny do hustého porostu, kam jelen nemůže. Medvídek je malý, a tak si snadno proklesť cestu houštinou. Přitiskne se ke stromu, když k němu dolehne troubení jelenů. Bojí se však zbytečně. Jeleni procházejí pryč.

Konečně je u jezera klid a Lipan opouští svůj úkryt. Chce se dostat k vodě, aby se napil. Jde správně. Zakrátko spatří jezírko s průzračnou vodou. Jenomže břeh je tu dost vysoký. Lipan má však tak velkou žízeň, že sklouzává po šikmém břehu k vodě. Sjíždí však tak rychle, že se octne ve vodě. Musím na břeh, povzbuzuje sám sebe. Zdá se to být lehký úkol, když mu voda sahá po břicho. Ale nožky mu uvíznou v bahnitěm dnu a najednou je ve vodě až po čumáček. A navíc se nemůže ani hnout. Bojí se, že se utopí. Začíná volat svým pisklavým hláskem o pomoc.

Medvědice, když zjistila, že Lipan nejde s nimi, vrátila se k noře a zanechala tam Benina a Makvaje. Neprodleně se vydala za ztraceným mládětem. Našla jeho stopu aspěchala mu na pomoc. Lekla se, když dorazila k jezírku. Snad se tu Lipánek neutopil! Celá udýchaná si sedla na břeh a pozorovala hladinu. Ztratila stopu v místech, kde mládě vstoupilo do hustého porostu. Neví, co má dělat dál.

V tom zaslechne písknutí. Poznává je. Je to hlas jejího Lipánka. Chvilí čeká, až ho uslyší znovu. Ano, je to tím směrem, ujišťuje se medvědice, když znovu zaslechla zoufalé Lipánkovo volání.

Netrvá to dlouho a objevuje topící se mládě. Jak mu však pomoci? Medvědice ví, že kdyby vstoupila do vody, uvízla by v bahně a utopila by se.

Lipánek už mámu vidí a volá ještě úpěnlivěji o pomoc. Medvědice si neví rady. Do vody nemůže, ale jak jinak má mládě zachránit? Ohlíží se a všimne si, že má za sebou porost mladých stromů. Vybírá si ten nejvyšší a lomcuje s ním tak dlouho, dokud ho nevytrhne ze země. Dlouhý kmínek hodí do vody do míst, kde se topí medvídek. Druhý konec stromku drží v tlapách, a když se ho Lipánek chytne, tak ho táhne k sobě.

Nejprve máma zachráněné mládě objímá, ale pak mu vyseká několik ran tlapou na jeho zadek, až Lipan bolestí zapískne. To proto, aby si pamatoval, že ráno nemá být protivný a má dělat to, co se dělat má.“

Maminka končí vyprávění. Buk vyskakuje z lůžka a rychle se obléká. Přitom slibuje: „Maminko, už nikdy ráno nebudu protivný. Dneska jsem byl po probuzení jako Lipan. Teď už jdu snídat a potom ti budu pomáhat a taky si hrát. Ale s tebou, maminko! Tak neposlušný jako Lipan nebudu.“

Maminka se usmívá a Buk také. Je ráda, že pohádka pomohla Bukovi k dobré náladě.

17. Velká radost

Je sobota. Buk to pozná hned, jak se ráno probouzí. Z kuchyně k němu totiž doléhá rozhovor maminky s tatínkem, který není v práci. Nerozumí sice, co si rodiče povídají. Ale jejich rozhovor je slavnostní a radostný. Co si asi mezi sebou říkají? Musím to zjistit, rozhoduje se Buk. Ale nejdřív se pomodlím.

„Děkuji ti, můj Bože, že jsem se probudil do nového dne. Bude určitě krásný, protože maminka s tatínkem jsou veselí. Požehnej nám, prosím, celý tento den, Amen. Ochraňuj nás, Panno Maria, nebeská maminko. Můj milý anděli strážný...“

Hoch se rychle obléká do oblečení, které má připravené na židli vedle lůžka. Spěchá do kuchyně. Sotva otevře dveře, tak hned zvolá: „O čem se tady bavíte?“

Rodiče zmlknou, vzhlednou k němu, ale pusy mají jako uzamčené. Jsou úplně ticho. Proč? Určitě mi nechtějí říct, o čem se spolu bavili. Ale já to chci vědět! Bylo to něco moc zajímavého, pěkného.

Buk se na rodiče vyčítavě podívá a zeptá se: „Proč mi nechcete říct, co jste si tu povídali?“

Rodiče dál mlčí, neusmívají se, naopak se začínají mračit. Copak jsem řekl něco škaredého? Ale já jsem ještě dneska nic špatného neřekl! Mám odprosit, aby se začali se mnou bavit? Ale za co mám odprosit?

Buk vbíhá do mamčině náruče a zvolá: „Co jsem škaredého udělal, že si se mnou nechcete povídat?“

Chvilí vládne tísnivé ticho, ale pak se ujímá slova tatínek. „Buku, na co jsi zapomněl?“

Hoch se ťukne do hlavy, jako by chtěl říct: Jak jsem to mohl zapomenout? A pak už provinile zdraví: „Dobré ráno, maminko a tatínku!“

„Dobré ráno, Buku,“ odpovídají rodiče a přitom se usmívají, jak nejlépe umí.

„Mami, co jste si mezi sebou povídali?“

„Říkali jsme si, že je sobota a venku je krásně.“

„A proto bychom si mohli vyjet na pouť,“ přebírá slovo tatínek, „a tam ti dáme dar, který pro tebe Panna Maria připravila.“

„Hurá!“ jása chlapec. „Dar od Panny Marie. Co to jenom bude?“

„To je pro tebe tajemství. Dozvíš se to až v poutním kostele.“

„Ale já to tak dlouho nevydržím.“

„Ale ano, nebude to tak těžké,“ povzbuzuje ho maminka a staví před chlapce voňavé teplé kakao. Přináší talířek s krajícem chleba namazaným máslem a medem.

Chlapec hned zvolá: „S takovou dobrou snídaní to vydržím.“

A když se rodiče postaví, tak se všichni modlí: „Pane Bože, děkujeme za toto jídlo a prosíme za všechny děti, které mají hlad. Amen! Aleluja!“

Hned po snídani se Buk obléká na cestu, tatínek odchází připravit auto a maminka chystá svačiny. Krátce na to vyjíždějí.

„Kam jedeme?“

„Hádej!“ odpovídá tatínek do volantu.

Buk to tuší, a proto hned říká: „Na Svatý Hostýn.“

„Správně,“ chválí ho maminka a začíná modlitbu za dobrou cestu a šťastný návrat domů.

Cesta však dneska Bukovi rychle neubývá. Stále znovu se ptá, kdy už tam budou. Myslí totiž na dar od Panny Marie. Ano, utvrzuje se: tatínek neřekl „dárek“, ale „dar“. Vždycky dostávám dárek, ale tentokrát to bude dar. A dar je něco velkého. Ale co to bude? Já to snad nevydržím.

Buk se opatrně zeptá: „A nemohl bych ten dar dostat už teď?“

„Nemohl,“ odpovídá hned maminka, „je od Panny Marie. Dostaneš jej od ní až na Hostýně.“

„Já to nevydržím.“

„Dočkáš se,“ ujistí ho maminka a navrhuje: „Budeme zpívat poutní písně, a cesta nám uteče.“

„Já žádné poutní písně neznám.“

„Budeme to dělat tak, jak se to dělávalo, když se chodívalo dříve na pouť pěšky.“

„Jak?“ je hoch zvědavý.

„Budu předříkávat slova písně a společně je hned zazpíváme,“ vysvětluje maminka a začíná: „Budiž vděčně velebena, Matko Boží, Maria.“

Buk se zprvu melodie chytá, ale když se píseň chýlí ke konci, tak už zpívá naplno slova, která maminka napovídá.

Takto zpívá rodina několik písní, když tatínek ohlásí: „Hostýn! Podívejte tam nahoře, na kopci!“

A je tomu tak. Zakrátko kupují parkovací lístek a po zdolání stoupání plného zatáček vyjíždějí na kopec. Sotva vystoupí z auta, tak Buk všechny pobízí: „Honem do kostela!“

Rodiče se usmívají, ale snaží se, aby byli co nejrychleji v poutním chrámě. Vejdou dovnitř, pokloní se Pánu Ježíši a zamíří za oltář, kde je nádherná socha Panny Marie, která s Ježíškem metá blesky na Tatary. Buk se jindy s obdivem dívá na scénu, kde Tataři prchají a zanechávají za sebou hořící stany. Dnes však se hned ptá: „Kde je ten dar od Panny Marie?“

„Tady,“ odpovídá hned maminka.

„Kde?“ ptá se hoch, který nic nevidí.

„Tady,“ opakuje maminka a ukazuje na svoje břicho.

Buk pozoruje maminku, prohlíží si ji ze všech stran, ale žádný dar nevidí.

„Já nic nevidím,“ zašeptá.

„Ten dar ještě není vidět, ale už je tam,“ šeptá tajemně maminka a pokládá chlapcovu ruku na své břicho.

„Je to velký dar, ale není ho vidět? To nechápu,“ bouří se trochu Buk.

„Je malinký a roste v bříšku.“

Teprve teď chlapec pochopí a téměř vzkřikne: „Máme děťátko?“

„Ano, Buku, Panna Maria nám vyprosila na Pánu Bohu miminko, které už roste v mém bříšku.“

„To je největší dar!“ jása Buk, „budeme mít miminko!“

„Buku, ty ses modlil, my jsme se modlili a Pán Bůh nám miminko dal. Panna Maria se modlila s námi.“

„Ta je hodná.“

„Poděkujeme jí,“ vyzývá maminka a šeptá chlapci do ucha: „Panno Maria, moc ti děkujeme, že jsi nám vyprosila děťátko. Máme velikou radost. A ty se raduješ s námi. Prosíme tě, starej se o miminko i nadále, ať se nám narodí zdravé. Moc děkujeme.“

Je třeba jít, protože i ostatní poutníci se chtějí pomodlit. Brzy začíná mše svatá, ve které rodina děkuje Pánu Ježíši, že vyslyšel svou maminku Pannu Marii. Po svatém přijímání pak berou rodiče Buka mezi sebe, aby tak byl co nejbliž Pánu Ježíši, kterého přijali ve svatém přijímání. A Buk Pánu Ježíši děkuje, stále znovu děkuje, protože ví, že to malinké, které roste v mamčině bříšku, je veliký, veliký Boží dar.

18. Popeleční středa

Je tu Popeleční středa. Včera ještě maminka nasmažila koblihy a Buk se při jídle olizoval, jak mu chutnaly. Ale dneska je to jiné: žádné dobroty, žádné maso. Přestože je půst a doma to nevoní žádnou dobrotou, tak je všechno nějak sváteční.

Hned ráno jde rodina do kostela, kde kněz vstupuje k oltáři v ornátu fialové barvy. Po kázání světi popel. Věřící se řadí do dvojstupu a kněz jim dělá popelem křížek na čelo. Buk si všimá, že přitom v jeho řadě kněz říká: „Obráťte se a věřte evangeliu“, zatímco lidi ve vedlejší řadě nabádá: „Pamatuj člověče, že jsi prach a v prach se obrátíš“.

Ale to už stojí Buk před knězem, otec Petr se na něho usměje a dělá mu výrazný kříž popelem na čele. Ví, že Buk o zřetelný kříž hodně stojí.

„Teda ty máš krásný kříž,“ obdivuje tatínek popelec na synově čele, ale Buk není spokojený.

Vystupuje z lavice, a než ho tatínek stačí zadržet, tak rychle odchází a zařazuje se do druhé řady čekajících na popelec. Tatínek ho tam vidí, ale nejde pro něho. Ví, že by se Buk bránil a nechce se s ním dohadovat v kostele. V duchu si však říká: však mu to pan farář vysvětlí, že se na popelec chodí jenom jednou.

Buk trpělivě postupuje, až na něho dojde řada. Ale když stane tváří v tvář knězi, tak mu otec Petr říká: „Buku, ty už přece máš popelec. Běž za rodiči do lavice!“

Kněz uděluje popelec paní za hochem, pak pánovi vedle. Buk tam pořád stojí a zavazí. Chlapci je však líto, že mu kněz nedal popelec, když si pro něj přišel. Vhrknou mu slzy do očí a začíná plakat.

Kněz se k němu starostlivě sklání a ptá se: „Buku, proč pláčeš?“

Chlapec však kvůli pláči nedokáže odpovědět. Přibíhá tatínek, aby si Buka odvedl. On se však brání, až ze sebe dostane: „Já chci i ten druhý popelec.“

„Jaký druhý popelec?“ ptá se kněz.

„Ten s tím prachem,“ odpovídá chlapec.

Otec Petr už chápe, o co Bukovi jde. Dostal popelec se slovy „Obráťte se a věřte evangeliu“ a on chce křížek s jinými slovy, která používá.

„Dobře, dáme druhý popelec,“ říká kněz a zřetelně nad Bukem pronáší: „Pamatuj, že jsi prach a v prach se obrátíš.“

Teď je teprve Buk spokojený. Slzičky usychají a on se usmívá a nechá se vést tatínkem do lavice, kde je vítá maminka.

Po skončení mše svaté jde tatínek do práce a Buk se vrací s maminkou domů. Tam se běží pochlubit s popelcem babičce a dědečkovi, kteří půjdou na večerní mši svatou.

Dědeček právě snídá, ale hned chválí Buka, který mu nastavuje čelo: „Ty máš krásný křížek z popele.“ Buk je rád, že se dědečkovi křížek líbí a ukazuje jej také babičce, která zvolá: „Tak velký a krásný popelec jsem snad ještě neviděla.“

Chlapec se vrací k dědečkovi, který snídá ve velkém hrnku bílou kávu a drobí si do ní kousky suchého chleba.

„Co to jíš, dědečku?“

„Však to vidíš.“

„A je to dobré?“

„Výborné a hlavně je to postní jídlo.“

„Proč jíš postní jídlo?“

„Pán Ježíš má radost, když si kvůli němu odřeknu třeba chleba s medem a vezmu si jenom chléb suchý.“

Chlapec se rozhoduje okamžitě: „Já se budu také tak postit.“

„Výborně, Buku,“ jása babička, „uděláš tak velkou radost Pánu Ježíši.“

Maminka volá shora na syna: „Buku, pojď na snídání!“

Buk vyběhne nahoru, a když spatří na stole rohlík s jogurtem, který má tolik rád, tak zvolá: „To nechci jíst.“

„Ale pročpak?“ diví se maminka.

„To není půst. Takovým dobrým jídlem neudělám Pánu Ježíši radost.“

„A co bys chtěl jíst?“

„To, co jí na snídání dědeček.“

„Co snídá dědeček?“

„Běž se na něho podívat.“

Maminka Bukovi vyhovuje a spěchá se podívat, co má její tatínek ke snídání. Za chvíli se vrací, sklízí ze stolu jogurt a rohlík.

„Bílou kávu nemám,“ vysvětluje maminka, „ale dám ti místo ní kakao. Nakrájím ti kousky chleba a můžeš snídat.“

Za chvíli Buk spokojeně nabírá lžící kousky chleba omočené v kakau. Jenom na chvíli si vzpomene na jogurt s rohlíkem. Ale jenom na chvíli. Půst je víc než dobrá snídaně, protože Pán Ježíš má z něj radost.

Po snídání si jde Buk hrát. Je mu dobře na duši, protože držel půst.

Přichází za ním maminka a ptá se: „Co mám vařit k obědu?“

Buk se směje a vypočítává to, co má rád: „Kuřátko s brambůrky, buchtičky s krémem, palačinky anebo řízeček s bramborovou kaší.“

Maminka se také směje a ptá se: „A nechtěl bys kachničku s knedlíčkem?“

Buk se už přímo řehotá a vymýšlí: „Ještě lepší je pohár s jahodami a se šlehačkou.“

„Anebo s ananasem a zmrzlinou,“ doplňuje maminka.

Oba se smějí, jaká vymysleli postní jídla.

Když se zklidní, tak se maminka zeptá: „A teď už doopravdy. Jaké postní jídlo mám připravit?“

„Udělej, maminko, to, co mám nejméně rád. To bude dobrý půst.“

„A budeš to jíst?“

„Budu. Přece tím udělám radost Pánu Ježíši.“

„Dobře,“ souhlasí maminka, chvíli přemýšlí a pak říká: „Uděláme koprovou omáčku s vajíčkem.“

Buk se v první chvíli otřepe. Na chvíli dokonce zalituje, že mamince navrhl jídlo, které nemá rád. Ale nakonec řekne statečně: „Koprová omáčka s vajíčkem, to bude dobrý půst a Pán Ježíš bude mít radost.“

Buk si hraje, maminka chystá oběd. Hoch nakoukne do kuchyně, a když vidí, co maminka připravuje, tak zase rychle odchází.

Ale je poledne a Buk usedá k obědu.

„Polévka dneska není, protože je půst,“ hlaholí maminka, „a jako druhé máme postní jídlo.“

Před Bukem se objevuje talíř s koprovou omáčkou a vajíčkem.

Než začne chlapec jíst, tak se ujistí: „A když to sním, bude mít Pán Ježíš velkou radost?“

Maminka rozevře náruč a zvolá: „Tak obrovskou radost a ještě větší.“

Buk se pouští do jídla. Nechutná mu. Má dokonce i pokušení, aby se zakuckal, ale zvládne to. Čím déle jí, tím se mu zdá jídlo lepší. Sní je brzy. Maminka ho obejmě a jde s ním pod kříž a modlí se: „Pane Ježíši, Buk ti dává dárek. Snědl bez mluvení postní jídlo. Víme, že máš radost a my se radujeme také. Amen.“

Obsah 1. části

1. Narodil se kluk	3
2. Nové brambory	6
3. V komoře je myš	9
4. V hypermarketu	13
5. V kostele	17
6. Buk zlobí	21
7. V nemocnici	24
8. Zbloudilá ovečka	28
9. Hvězdičky nad betlémem	32
10. Buk se modlí	35
11. Zlaté prasátko	39
12. Štědrý večer	42
13. Buk vypráví dětem	46
14. Tříkrálová sbírka	49
15. Sněhulák	53
16. Pohádka pomáhá	57
17. Velká radost	61
18. Popeleční středa	64